

• SESTDIENA, 2001. GADA 15. SEPTEMBRIS

• Nr. 69 (7218)

• Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,22

**Neaizmirstiet līdz
25. septembrim abonēt
«NOVADNIEKU» oktobrim
un jūs vienmēr būsiet
lietas kursā par notiekošo
rajonā un valstī,
kā arī varēsiet piedalīties
balvu izlozē.**

Apsolītais televizors saņemts

• Celam uz Aglonu gatavi organizācijas «Glābiet bērnus» direktore Valentina Eihenberga, televīzijas raidījuma «Glābiet bērnus» veidotājs Pēteris Mežulis un operators Edmunds Paulavičs. Zem brezenta pārsegta — kaste ar televizoru. Foto: L.Rancāne

Aglonas internātgimnāzija saņēma organizācijas «Glābiet bērnus» rīkotajā Lieldienā žēlsirdības maratonā apsolito krāsu televizoru. Dāvinājums pienācis no Ķinas.

Ceturtdien uz Aglonas internātgimnāziju ar televizoru vieglās automašīnas piekabē devās Latvijas organizācijas «Glābiet bērnus» direktore Valentina Eihenberga, kā arī pārstāvji Preiļu rajonam bija atvēlējuši divas dienas. Vienlaikus ar krāsu televizoru Aglonas internātgimnāzijai tika atvestas arī citas derīgas lietas. Televizors ar lielu ekrānu: 1 m x 1 m nācis no Ķinas, jo mazie aglonieši šīs valsts pārstāvju bija aizkustinājuši Lieldienā žēlsirdības maratonā. Toreiz arī tika apsolīti televizori.

Organizācija «Glābiet bērnus» palīdz arī skolu internātiem, tāpēc dažādas mantas tika nogādātas Aizkalnes un Rušonas pamatskolā. Otrajā dienā ciemiņi no Rīgas iera-

klāteso viedoklis bija vienprātīgs, ka bērnu stāvoklis mūsu valstī neuzlabosies tik ilgi, kamēr valdība nepievērsīsies ģimenēm un bērnu labklājībai tajās. Pašlaik jo gads, jo vairāk līdzekļu valstī ir jānovirza bērnu namiem un tamēdīgām iestādēm, kurās ievieto bērnus, kam kļūvis neiespējami augt ģimenēs.

Organizācijas «Glābiet bērnus» pārstāvji Preiļu rajonam bija atvēlējuši divas dienas. Vienlaikus ar krāsu televizoru Aglonas internātgimnāzijai tika atvestas arī citas derīgas lietas. Televizors ar lielu ekrānu: 1 m x 1 m nācis no Ķinas, jo mazie aglonieši šīs valsts pārstāvju bija aizkustinājuši Lieldienā žēlsirdības maratonā. Toreiz arī tika apsolīti televizori.

Organizācija «Glābiet bērnus» palīdz arī skolu internātiem, tāpēc dažādas mantas tika nogādātas Aizkalnes un Rušonas pamatskolā. Otrajā dienā ciemiņi no Rīgas iera-

dās Rudzētu speciālajā internātskolā. Šeit skolēni saņēma jaunus darba halātiņus, sagataves rokdarbiem, apģērbu.

Elma Aksjonova stāstīja, ka «Glābiet bērnus» rajona nodaļa kopā ar Sarkanā Krusta biedrību šoruden organizēja akciju «Preti skolai», kuras laikā palīdzēja maznodrošinātajām un daudzbērnu ģimenēm. Pirmklasnieciņiem tika dāvinātas burtnīcas, bērniem bija iespējams saņemt lietotas drēbes, kas pienāca kā humānais sūtījums. Akcijā iesaistījās arī Daugavpili esošais Lauvu klubs. Ar tā atbalstu skolu internāti varēja saņemt galdautus un gultas veļu. Pašlaik skolas raksta pieteikumus.

Organizācijas «Glābiet bērnus» direktore Valentina Eihenberga pastāstīja par galvenajiem darbiem, kas vēl pārēzēti līdz gada beigām. Plānoti trīs plaši mācību semināri organizācijas brīvpārīgajiem darbiniekiem. Pirms

Ziemassvētkiem, kā katru gadu, notiks zēlsirdības maratons, kura sagatavošana prasa lielu organizatorisko darbu. Ar šo braucienu uz Preiļu un Krāslavas rajona internātskola tika noslēgts arī Sorosa fonda un Lielbritānijas vēstniecības finansētais projekts bērnu namu un aprūpes iestāžu apmeklēšanā, pārbaudot, kā tiek ievērotas bērnu tiesības. Apmeklētas 26 bērnu iestādes. Tieki plānots nodaļu priekšsēdētāju brauciens uz Zviedriju, lai satiktos ar ilggadējiem partneriem, sa biedrisko bērnu aizsargāšanas organizāciju un apspriestu turpmāko sadarbību. Paredzēta piedališanās starptautiskās konferencēs. Vienlaikus turpinās ziedojumu vākšana, lai palīdzētu arī daudzbērnu ģimenēm, vientulajām mātēm, vecmāmiņām, kas vienas audzina mazbērnus, mātēm invalidēm.

L.Rancāne

VID LATGALES REGIONĀLĀ IESTĀDE INFORMĒ

Lielākie sociālās apdrošināšanas iemaksu parādnieki

VID Latgales reģionālā iestāde piedāvā apkopotas ziņas par sociālās apdrošināšanas iemaksu parādniekiem un to amatpersonām. Pret visiem parādniekiem tiek veikti likumdošanā noteiktie piedziņas pasākumi.

Lielākie sociālās apdrošināšanas iemaksu parādnieki

Preiļu rajonā 2001. gada 1. septembrī:

SIA «Tauma Eikša», valdes priekšsēdētājs Ilmārs Rutks — Ls 6873,72;

SIA «Varlinde», direktore Larisa Saleniece — Ls 6547,08;

R.I.Leonova z/s «Ezerkrasti», īpašnieks Romans Leo-

novs — Ls 5851,14;

SIA «Ozols», direktors Jānis Baiba — Ls 4843,42;

SIA «Intertex», direktors Vilis Kuzmins — Ls 4237,10;

SIA «Universālveikals PL», direktore Mārīte Staigīte — Ls 4086,15;

SIA «Koks», Jevgēnijs Ševcovs — Ls 2938,16;

SIA «Pūdži», direktors Georgs Stupāns — Ls 2806,88;

S.Siņutkina z/s «Knute-nīca», īpašnieks Sergejs Siņutkins — Ls 2249,76;

J.Urbanoviča i/u «Anivers», īpašnieks Jānis Urbanovičs — Ls 2185,90.

Sagatavoja G.Kraukle

ZINĀS

Pašvaldības neizcīna lielāku finansējumu

Trešdien Ministru kabineta komiteju paplašinātājā sēdē Latvijas Pašvaldību savienībai neizdevās panākt finansējuma palielinājumu budžetā par labu pašvaldībām. Vilšanos par sēdes rezultātiem pauða Līvānu novada mērs Visvaldis Gercāns, atzīstot, ka aptuveni 90 Latvijas pašvaldībām nākošais gads sola jau tā trūcīgā budžeta samazinājumu, kas skaidrojams ar, pašvaldību savienībasprāt, nepietiekamo dotāciju finansu un izlīdzināšanas fondā, kur nepieciešamo 7,15 miljonu latu vietā, ieplānoti tikai 3,2 milioni. Izvērtā diskusija arī par mērķdotācijas apjomu teritorīplānošanai, kas pašvaldībām ir būtiski, jo SAPARD līdzekļus varēs saņemt tikai tās pašvaldības, kurām būs izstrādāts teritorīplānojums.

Iespējams, ka dzīvokļu īres tiesības vairs nepārdos

Ja Līvānu novada domes deputāti apstiprinās šo priekšlikumu, tad dzīvokļu īres tiesības par ie-priekšējo īrnieku parādu summas nomaksu iegādāties vairs nevarēs, informē Līvānu novada domes priekšsēdētājs Visvaldis Gercāns. Līdzšinējā situācija, kad, nomaksājot parādu, salīdzinoši lēti varēja iegūt dzīvokļa īres tiesības, domesprāt, veicināja ļaunprātīgo nemaksātāju skaita pieaugumu. Deputāti kopā ar pašvaldības uzņēmumu vadītājiem ceturtdien tikās, lai pārrunātu parādu piedziņas iespējas Līvānu pilsētā, kā arī veidus iegūt informāciju par īrnieku īpašumiem, jo parāda piedziņas gadījumā pastāv iespēja vērsties pret īrnieka manu, kas arī tiks darīts, informē mērs.

Preses konference Preiļu novada domē

14. septembrī Preiļu novada domes priekšsēdētājs Jāzeps Šņepsts, pildot savus pirmsvēlēšanu solījumus informēt novada iedzīvotajus par finansiālo situāciju un jaunumiem pašvaldībā, bija sasaucis preses konferenci. Preses izdevumu un televīzijas žurnālisti tika iepazīstināti ar zvērināto revidēntu atzinumiem par domes finansiālo stāvokli, par ie-priekšējās domes noslēgto līgumu realizācijas gaitu. Novada domes priekšsēdētājs pastāstīja arī par situāciju pilsētas gazifikācijā, apkures sistēmas rekonstrukcijā un atbildēja uz žurnālistu jautājumiem par pilsētas tirgus rekonstrukcijas gaitu, cīņu pret nelegālā alkohola tirgoviem un par maznodrošināto novada iedzīvotāju problēmām. Sīkāk par preses konferencē runāto — «Novadnieka» publikācijā nākamnedēl.

Līdz 1. oktobrim graudaudzētājiem jāiesniedz deklarācijas

Lai sekmētu labības tirgus attīstību un nodrošinātu operatīvu tirgus informāciju par labības piedāvājumu, kā arī sastādītu graudu bilanci Latvijā, katram labības ražotājam (hektārsubsīdiju saņemējam obligāti) saskaņā ar likumu «Par Latvijas labības tirgu un valsts labības rezervi» līdz šī gada 1. oktobrim jāiesniedz deklarācija par 2001. gadā iegūto ražu, «Novadnieku» infōrmēja Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes rajona sektora vecākais referents Jānis Kivlenieks. Deklarācijas veidlapa saņemama Lauku atbalsta dienesta rajona sektorā, 6. kabinetā. Nākošo divu nedēļu laikā turpat jāiesniedz arī aizpildītā deklarācija par šī gada ražu. Deklarācijā jāsniedz ziņas par kopējo ražas apjomu, tās izmantošanas veidiem, glabāšanu, kā arī sagatavotās sēklas apjomu realizēšanai un pašpatēriņam.

Latvijā bērni ir lieki

Pērn valstī abortu skaits par gandrīz 2000 pārsniedzis jaundzimušo skaitu, liecina centrālās statistikas pārvaldes apkopotā informācija. 2000. gadā piedzīmuši 20 248 bērni, bet abortu skaits sasniedzis 22 201. Saīdzinot statistiku ar iepriekšējiem gadiem, var secināt, ka ir tendence abortu skaitam samazināties. 1998. gadā bijuši 31324 aborti, 1999. gadā — 22 974.

Pensionāri atsakās no mītiņa

Latvijas Pensionāru federācijas valde pirmā dienā atteicās no idejas 28. septembrī Domu laukumā rīkot visas Latvijas pensionāru mītiņu pret likuma grozījumiem, atliecot to uz nezināmu laiku. Tā vietā būs Latvijas pensionāru sapulce slēgtā telpā, informē BNS.

Plāno referendumu par ES

Referendumus par Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā varetu notikt 2003. gada pavasarī, šāds viedoklis tika pausts pirmsdien Saeimas Eiropas lietu komisijas sēdē, ziņo LETA. Deputāti paužuši viedokli, ka valstij jāsteidzas informēt sa biedrību par ES, jo sabiedrības attieksme nav izteikti pozitīva attieksme pret iestāšanos ES, atzīst komisijas priekssēdētājs Edvīns Inkēns.

Uzņēmumu ienākumu likmi samazinās pakāpeniski

Otrdien valdība izšķīrās par Finansu ministrijas iepriekš piedāvāto uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes samazināšanu no nākamā gada — trīs gadu laikā samazinot no 25% līdz 15%. Grozījumu likumā paredz, ka 2002. gadā ienākuma nodokļa likme tiks samazināta līdz 22%, 2003. gadā — līdz 19%, bet 2004. gadā — līdz 15%.

Tautas partijai jauna Saeimas deputāte

Par Preiļu novada domes priekssēdētāju ievēlētā Jāzepa Šņepsta vietā Saeima ceturtienā apstiprināja mandātu Ninai Savčenko, kas bijusi Daugavpils galas kombināta administratīvās dalas vadītāja. Pirms viņas četri nākamie kandidāti atteikušies no iespējas nākt Saeimā. Viņu vidū Daugavpils rajona padomes priekssēdētājs Arvids Kucins un Rēzeknes rajona padomes priekssēdētājs Monviids Švarcs.

Izdemolē kapus Kalupē

Naktī uz otrdieni Daugavpils rajona Kalupes kapos nodarīti līdz šim Latvijā nepieredzēta mēroga postījumi. Ar visiem pāmatiem izgāztī vai sadauzīti apmēram 200 pieminekļi un krusti. Izpostītas divas trešdaļas kapu. Ir ierosināta krimināllieta.

Ziņas sagatavoja
T. Elste

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tāl. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktore),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu piemēšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikraksts publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpārpublicējot atsaucē uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

INFORMĀCIJA

«Vienmēr piedod saviem ienaidniekiem — nekas virsus nespēs stiprāk saniknot.»
O. Vaidls

PREIĻU NOVADA DOMĒ

6. septembrī notikušās domes sēdes materiālu publikācijas turpinājums. Sākums 12. septembra numurā.

Par privatizācijas pabeigšanu

Deputāti nolēma uzskatīt objekta — Preiļu pilsētas aptiekas, — kas atrodas Raiņa bulvārī 5, privatizāciju par pabeigu.

Izskaņāti iesniegumi

Nolemts noslēgt neapdzīvojamo telpu nomas līgumu ar individuālo uzņēmumu «Uliss». Nomas maksa būs 0,50 lati mēnesī (bez PVN) par kvadrātmētru. Līgums par 50,23 kvadrātmētru nomu noslēgts uz diviem gadiem.

Uz laiku līdz 31. oktobrim pārceļts nomas maksas termiņš SIA «Rosaleks», kas nav samaksājusi par telpām jūlijā, augustā un septembrī. Netiks rēķināta arī soda nauda.

Atbalstīts Preiļu bāriņtiesas priekssēdētājas Tatjanas Kološovas līgums apmaksāt pāldstundas par paveikto darbu bāriņtiesas locekļam Aijai Vagalei un Inesci Pedānei (attiecīgi astoņas un piecas stundas).

Aleksandram Trofimovam izsniegtas atļaujas veikt individuālu darbību — iepirkto preču realizāciju tirgū. Abas atļaujas izdotas līdz 2006. gada 6. septembrim. Šajā nodarbē atļauts piedalīties arī personu radiniekim. Abos gadījumos jāsamaksā pašvaldības nodeva 10 latu apmērā.

Par Preiļu novada bāriņtiesas izveidi

Deputāti nobalsoja par to, ka uz esošo kultūras iestāžu bāzes — Aizkalnes bibliotēka, Aizkalnes tautas nams, Līču bibliotēka, Līču kultūras nams, Preiļu rajona galvenā

Pieņemts lēmums atteikt zemnieku saimniecības «Niva» īpašniekam Valērijam Drugoveiko atvērt vieglo automobiļu remonta darbnīcu Preiļos, Rēzeknes ielā 4.

Deputāti nolēma samaksāt Jānim Gavaram vienreizēju kompensāciju par zemes, kas atrodas Preiļos, izmantošanu jaunas siltumtrases ierīkošanai.

Zemnieku saimniecībai «Priedes» (pārvaldniece Andra Sparāne) atļauts veikt tirdzniecību ar fasētajām pārtikas precēm, skolas kancelejas precēm un uzsākt ēdienu gatavošanu Preiļu Valsts ģimnāzijas telpās.

Par uzņēmējdarbības atļaujām

Diviem Preiļu iedzīvotājiem izsniegtas atļaujas veikt individuālu darbību — iepirkto preču realizāciju tirgū. Abas atļaujas izdotas līdz 2006. gada 6. septembrim. Šajā nodarbē atļauts piedalīties arī personu radiniekim. Abos gadījumos jāsamaksā pašvaldības nodeva 10 latu apmērā.

Par Preiļu novada kultūras centra izveidi

Deputāti nobalsoja par to, ka uz esošo kultūras iestāžu bāzes — Aizkalnes bibliotēka, Aizkalnes tautas nams, Līču bibliotēka, Līču kultūras nams, Preiļu rajona galvenā

bibliotēka — izveidos Preiļu novada kultūras centru. Domes juristam un sociālās, izglītības un kultūras komitejai uzdots izstrādāt kultūras centra nolikumu un iesniegt priekšlikumus Preiļu novada domes nolikuma izmaiņām. Tiks izsludināts konkurss kultūras centra vadītāja amatam.

Par Preiļu novada bāriņtiesu

Atcelts 2001. gada 3. augusta Preiļu novada domes sēdes lēmuma «Par Preiļu novada bāriņtiesas izveidošanu» 1. punkts. Turpmāk tas izteikts šādā redakcijā: «Veikt Preiļu bāriņtiesas, Aizkalnes pagasttieses un Preiļu pagasttieses likvidāciju un līdz 2001. gada 11. septembrim izveidot Preiļu novada bāriņtiesus».

Par Preiļu novada bāriņtiesas izveidošanu

Balojot par katru lēmuma punktu atsevišķi, nolemts likvidēt pašvaldības iestādes — Preiļu bāriņtiesa, Aizkalnes pagasttieses un Preiļu pagasttieses; izveidot pašvaldības iestādi — Preiļu novada bāriņtiesa; apstiprināt Preiļu novada bāriņtiesas nolikumu; ievēlēt Maiju Paegli novada bāriņtiesas priekssēdētājas amatā; par Preiļu novada bāriņtiesas locekļiem ievēlēt Veltu Mičuli un Annu Erti;

noteikt Preiļu novada bāriņtiesas priekssēdētājas mēneša amatā 182 latu apmērā.

Par pirmsskolas izglītības iestādi «Pasaciņa»

Apstiprināti grozījumi pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» nolikumā. Apstiprināts arī «Pasaciņas» rotaļu grupas «Ābecīte» nolikums. No 1. septembra pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» vadītājas algas likme ir 168 lati, piemaksā — 10 procenti. No 1. septembra «Pasaciņai» piešķirti 29 lati pedagoģu darba saņemšanās obligātajām iemaksām. Līdzekļi paredzēti no neparedzēto izdevumu saņādas.

Par izmaiņām pastāvīgo komisiju sastāvā

Paplašināta zemes komisija, turpmāk tas sastāvā būs Nadežda Martinova, Ināra Upeniece, Aivars Anspoks, Leontīne Podiņa, Nauris Pilāns.

Apstiprinātas izmaiņas nekustā īpašuma privatizācijas komisijas sastāvā — Edgara Mukāna vietā būs Normunds Patmalnieks.

Pēc novada domes sēdes protokola sagatavoja L. Kirillova

Lielgabala stobru Līvāniem Liepājas dome pagaidām nedāvinās

Jau vairākus gadus Līvānu iedzīvotāji un domnieki spriež par nepieciešamību atjaunot Latvijas pirmās brīvvalsts laikā uzstādīto pieminekli par godu pilsētas atbrīvošanai no lielinieku jūga 1919. gadā. Galvenais šķērslis tā atjaunošanai — nav iespējams sagādāt autentisku tā laika armijas lielgabalu.

Pilsētas brīvības simbols — 1935. gadā par iedzīvotāju ziedojumiem Līvānos uzstādītais piemineklis kā piemiņa atbrīvošanai no lielinieku jūga 1919. gadā — padomju gados tika demontēts un pēc arhitekta P. Dreimanā projekta uz cemēntbetona postamenta uzstādītais Krievijas armijas lielgabali, tādēļ Līvānu piemineklī

atjaunošanas komisijas locekļi tikās ar Liepājas pilsētas domes speciālistiem, un tika panākta mutiska vienošanās, ka vienu no Liepājā atrastajiem stobriem varētu uzstādīt Līvāniem, «Novadniekiem» pastāstīja Līvānu pensionāru apvienības priekssēdētāja Veneranda Caune.

Diemžēl Liepājas pilsētas kultūras komitejas deputāti šajā jautājumā nobalsoja «pret», tādēļ Līvānu pensionāru apvienība vēlreiz oficiāli griezās pie Liepājas domes deputātiem ar līgumu pārskaitīt jautājumu. Atbildes vēstulē Līvānu pensionāriem Liepājas pilsētas domes priekssēdētājs Uldis Sesks informēja, ka ir uzsākts darbs, lai Liepājas pilsētas centrā — Tirdzniecības kanāla malā izveidotu pilsētas viesiem un

iedzīvotājiem pieejamu Promenādi, kurā tiktū izstādīti arī vēsturiskie lielgabali stobri. Tā kā projekts pašreiz vēl ir tikai skicu stadijā, nav skaidri zināms, cik lielgabali stobri tiks izmantoti Promenādes projekta realizācijai. Līdz pilnīgai skaidribai šajā jautājumā pašvaldība atturēsies pieņemt lēmumu par kāda stobra dāvināšanu, teiks vēstulē.

Tas nozīmē, ka vismaz pagaidām Līvāniem būs jāiztiek bez lielgabala stobra, līdz ar to arī bez atbrīvošanas pieminekļa. Līvānu novada domes priekssēdētājs Visvaldis Gercāns atzina, ka vēsturisko armijas lielgabala stobru nomainīt pret mūsdienās izgatavotu stobra atdarinājumu nebūtu jēgas, jo tā piemineklis zaudētu savu simbolisko nozīmi. G. Kraukle

VIEDOKLI, REDAKCIJAS SLEJA

Pasaule citā situācijā

Šodien pasaule ir cita situācija. Tas bija visbiežāk dzirdētais apgalvojums pirmajā šoka dienā, 11. septembrī. Todien terora rezultātā fiziski tika iznīcināti tūkstošiem civiliedzīvotāju un Pasaules tirdzniecības centra ēkas Nujorkā, kā arī veikts uzbrukums Pentagonam. Boja gāja arī simti nevainīgu cilvēku, kas kļuva par kīlniekiem četrās teroristu nolaupītās lidmašīnās. Terora rezultātā morāli tika dots triecīens cerībai par demokrātisku pasauli ar cilvēka brīvību.

Situācija, kas bija pasaule līdz 11. septembrim, ir neatgriezeniska. Mēs neviens nevarām iedomāties, kādas sekas uz pasaules valstu ekonomisko un politisko dzīvi atstās tālākie notikumi. Amerika ir gatava visbargākajā veidā sodīt noziedzniekus, kad viņi tiks atklāti. NATO ir gatava vienotam triecienam pret terora aktu iecerētājiem, izpildītājiem, atbalstītājiem un slēpējiem.

13. septembrī Latvijā bija sēru diena ar pusmāstā nolaistiem karogiem. Mūsu valsts, kas ir nostājusies uz demokrātijas ceļa, sēroja kopā ar bojāgājušo amerikānu tuviniekiem. Ari mūsu valsts nav pasargāta no terorisma aktiem, lai atceramies kaut vai pirms gada notikušos sprādzienus un upurus universālveikalā «Centrs». Eiropā un Amerikā ir savas, par visu augstākās vērtības — cilvēka dzīvība un cilvēka tiesības uz dzīvību. Mums tās jācēsas nosargāt visiem kopā.

Preiļu rajona padomes izpildīdirektore Aina Pastore:

— Traģiskie notikumi Amerikas Savienotajās Valstīs mums ir devuši ļoti smagu un nopietnu vielu pārdomām — cik trausla un neaizsargāta ir ar kodolieročiem un elektroniku pāšlaik tik pieblīvētā pasaule. Lai gan Latvija ir tālu no Amerikas, ar šausmām notikušo uztver arī mūsu cilvēki. It īpaši satraukušies ir vecie cilvēki, kuri piedzīvojuši Otru pasaules karu. Taču kaujas pirms sešdesmit gadiem nevar salīdzināt ar kodollādiņu eksplozijām mūsdienās. Ir jāšaubās, vai vispār zemeslode pastāvēs pēc trešā pasaules kara, ja tāds izceltos.

Domāju, ka notikusi traģēdija ir devusi vielu pārdomām arī Amerikas Savienotajām Valstīm, kas uzskatīja, ka viņu valsts ir stipra, droši aizsargāta un neaizskarama. Līdzīnējie notikumi Dienvidslāvijā, Kosovā, Palestīnā un Izraēlā pierādījuši, ka savstarpējās attiecības nevar noregulēt kāds no malas, it īpaši, ja tas nāk ar militāru spēku. Konflikti ir jārisināto valstu starpā, kas tajos iesaistītas.

Es kategoriski nosodu jebkuras terorisma izpausmes, jo televīzijas ekrānos redzētais liekas briesmīgāks par jebkuru nakti murgu. Taču mani ļoti uztrauc, kas notiks tālāk, ja izmeklēšanas gaitā noskaidrosies, kas vainojams terorisma aktošs Amerikā. Atriebīties (ja šajā procesā tiks izmantots militārs spēks) visvairāk cietīs vienkāršā tauta. Nedod Dievs, ja sāktos karš, tad arī mēs savā mazajā Māras zemes ieļejā nevarēsim mierīgi sildīties saulītē. Mūs gan neskar

Romas katolu Preiļu dekanāta dekāns Jānis Stepiņš:

— Šie notikumi ir dramatiski un nav savienojami ne ar kristīgajām dzīves normām, ne arī ar civilājām. Dievs caur ceturtoto bausli saka: «*Tev nebūs nokaut.*» Šodien daudzās valstīs pat noziedzniekiem tiek atcelts nāves sods.

Masu informācijas līdzekļos izskan viedoklis, ka Amerikas Savienotajām Valstīm ir daudz ienaudnieku. Bet attiecībā uz ienaudniekiem svētie Raksti saka: «*Miliet savus ienaudniekus, dariet labu tiem, kas jūs ienīst ... lai jūs būtu Tēva bērni, kas ir debesīs, kas liek savai saulei uzlēkt par labajiem un jaunajiem, un lietum lit par taisnīgiem un netaisnīgiem.*»

Terora organizētājiem un izpildītājiem šie vārdi ir sveši. Šī traģēdija ir nepareizas cilvēku audzināšanas, nepareizu-

ideju sekas. Tas ir brīdinājums visai pasaulei.

Mēs lūdzamies kopā ar visiem labas gribas cilvēkiem par kritušajiem un ciešiem šajā traģēdijā.

Nils Kristians Fruergārds, piena pārraudzības biedrības vadītājs Dāniā:

— Šie notikumi nav tikai amerikāņu nelaimē, tā šo-kēja un satricināja cilvēkus visā pasaule. Par šausmīnošajiem terora aktiem mēs ar sievu uzzinājām viesošanās laikā Latvijā. Līdz šim cilvēki dzīvoja tādā kā aizsargātības oreolā, milzīgā pārliecībā, ka nekas tāds nav iespējams. Īpaši jau Amerika bija atvērta pasaule, nepieļaujot pat domu par šādu nelietību. Tagad pārliecība ir sabrukusi, un droši vien neviens visā pasaule ūbrīd nevar pateikt, kā tas beigsies. Personīgi pazīstu cilvēkus, kas savulaik piedalījās dvīnu debesskrāpu celtniecības darbos Nujorkā.

Valsts akciju sabiedrības «Hipotēku un zemes banka» vadītāja Evģēnija Leonoviča:

— Uzzinot par notikumiem ASV pilsētās, mani pāriņēma šoks. Ikiens cilvēks, kurš sevi uzskata par civilizācijas sastāvu, nosoda šādu masveidīgu agresiju pret civiliedzīvotājiem, kas izpaužas terora aktu sērijā. Domāju, ka ilgus gadus tas atstās iespaidu uz pasaules valstu savstarpējām attiecībām.

Finansu sfērā grūti prognozēt notikumus tālākam laika posmam, gadam vai diviem. Pašreiz banku sistēmā negatīvas pārmaiņas nav jūtamas.

Hipotēku bankā nav vērojama paaugstināta intensitātes plūsma, kas būtu saistīma ar darījumiem noguldījumos vai valūtas maiņā.

Hipotēku bankā dolāra vērtība nav piedzīvojusi krasu kritumu. 12. septembrī pirkšanas kurss skaidrai valūtai bija noteikts 0,6106 lati par dolāru, pārdošanas kurss — 0,6209. 11. septembrī attiecīgi 0,6233 un 0,6276. Turpmākā dolāra vērtība atkarīga no situācijas pasaules valūtas tirgos, tomēr sagaidāms, ka ASV centrālā banka veiks pasākumus dolāra vērtības nostiprināšanai.

Tāpat nav pamata bažām par bankā noguldītās klientu naudas drošību vai bankas stabilitāti, jo Hipotēku bankas aktīvi ir izvietoti tikai vietējā tirgū un līdz ar to nav tieši pakļauti vērtspapīru kursu svārstībām ārvalstu fondu biržās.

Hipotēku un zemes banka spēj nodrošināt visu bankas operāciju veikšanu ierastā režīmā un vajadzīgajos apjomos.

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus uzklausīsim
pa tālr. 1-53-07056.

Kā nosargāt trauslo dzīvības ziedu

Šī nedēļa sākās ar satraucošiem notikumiem tepat kaimiņu valstī Igaunijā — tur Pērnavā nelegālās alkohola tirdzniecības dēļ iet bojā cilvēki. No etilspīta taisīta «krutka» bija par iemeslu daudzu cilvēku nāvei. Līdz šīs nedēļas beigām Pērnavā bija reģistrēti jau 49 mirušie, 86 Pērnavašas iedzīvotāji ar dažādām sindēšanās pakāpēm atrodas slimnīcā. 36 palaimējies, viņi indi bija iedzēruši mazāk un tāpēc no medicīnas iestādēm jau izrakstīti un devušies mājās.

Patiesies jūtot līdzi igauņu nelaimei, mēs nebūt nevarām būt mierīgi, ka nekas tam līdzīgs netrūktosies kaut kur Latvijā vai tepat Preiļos vai Livānos. Nelegāla alkohola tirdzniecība ir gana izplatīta arī pie mums. Gandrīz ik nedēļu rājona policijas pārvaldes ziņu hronikā parādas ieraksti par to, ka atklātas nelegālas alkohola tirdzniecības vietas. Visbiežāk adreses ir vienas un tās pašas. Tas nozīmē, ka policijai cīņā pret «točku» turētājiem un spīta ievešanu pāri robežai nekādu jūtamā panākumu nav. Šķiet, ka bezspēcīgs jūtas arī Valsts ieņēmumu dienests.

Otrdienas neaprakstāmi traģiskie notikumi Amerikas Savienotajās Valstīs satricināja visu pasaulei. Pulksten 8.45 pēc Nujorkas laika teroristu nolaupīta lidmašīna ietrcējās vienā no Pasaules tirdzniecības centra 110 stāvus augstajiem torniņiem Nujorkā. Pēc 18 minūtēm otra Boeing lidmašīna taranēja blakus esošo debesskrāpi. Pulksten 9.43 trešais lidaparāts ietrcējās Pentagona ēkā Vašingtonā. Varbūt tā bija likteņa ironija, bet lidmašīna trāpīja tieši tajā ēkas spārnā, kur izvietota terorisma apkarošanas nodaja. Nedaudz vēlāk tika ziņots par automašīnā novietotās bum-bas eksploziju pie ASV Valsts departamenta Vašingtonā un par lidmašīnas avāriju pie Somersētēs apgabala lidostas netālu no Pittsburghas.

Visi televīzijas kanāli pārtrauca savas programmas un tiešraidiē stāstīja par notikumu gaitu Amerikā. Gruveši, necaurredzamu putekļu mākonji, ievainoti un neko neapjēdzot, izmisūši cilvēki, pārpildītas slimnīcas. Tājā pat laikā pasaules otrā malā notiek kas pilnīgi pretējs vairākās musulmaņu valstīs cilvēki liksmo, no priekā un sajūsmas šauj gaisā, gavilē. Patiesībā tas viss liekas kā ātrprāta murgi, no kuriem gribas pamosties un redzēt logā uzlecošu sauli.

Amerikānu drošības eksperti norāda, ka tas ir nebūjis gadījums pasaules aviācijas vēsturē un ka tā izpaužas starptautisko teroristu jaunā taktika. Patiesībā to var nosaukt par karadarību. Viss ASV milzīgais potenciāls pašlaik novirzīts uz to, lai noskaidrotu terora aktos vainigos. Pasaules sabiedrības lielākā daļa nosliecas uz to, ka terorisma saknes meklējamas islama fundamentālistos.

Bet varbūt iedīgli radušies krietni agrāk? Kāds no ārzemju komentētājiem otrdienas vakarā atcerējās Adolfa Hitlera izteicīenu — «Bumbas un debesskrāpi — iedomājieties, cik tas ir skaistu». Tiem, kas plānoja un realizēja šos noziegumus Amerikā, acīmredzot saprāts ir tiktāl aizmīglījies, ka vienīgā patiesība ir tā, ko teicis un līcis darīt, sauciet to, kā gribat, allahs, firers vai Osams bin Ladens.

Godīgi atziņos, ka man ir bail dzīvot. Bail par to, kāda nākotne sagaida manus bērnus. Bail par to, vai pasaules valstis spēs laikā nobidīt malā savus dienīšos kīviņus par politiku, naftu vai nacionālajām attiecībām un apvienoties cīņā pret LAUNUMU — bumbām, spridzķiem, alkoholu, narkotikām. Mūsu dzīvības ir pārāk trauslas, lai turētos tām pretī pa vienai. L.Kirillova

SAIMNIEKOŠANA

Piena lopkopībā tāpat kā rallijā

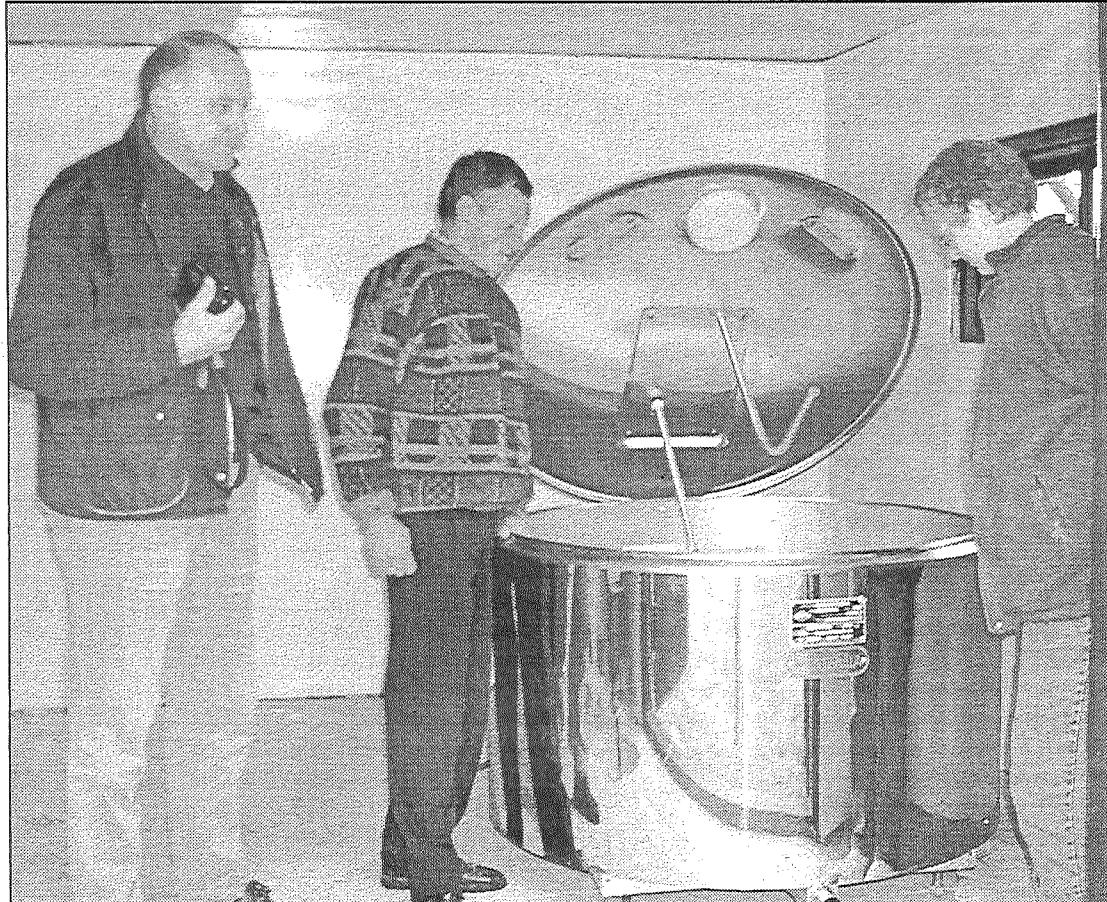
Vieni no progresīvākajiem zemniekiem, ko pazīstu. Smagi strādā, bet redz arī sava darba augļus. Novērtējuši piena pārraudzības nozīmi. Tā par z/s «Pumpuri» saimniekiem Jāni un Inu Mičuliem Stabulnieku pagastā saka lopkopības pārraudze Ināra Meikulāne. Kā veicas zemniekiem, kas pirms pāris gadiem gandrīz vai tukšā vietā sākuši nopietni nodarboties ar piena lopkopību, izzināt brauca ne tikai «Novadnieks», bet arī Lauksaimniecības konsultāciju biroja speciālisti un dānu sadarbības partneris Nils Kristians Fruergārds.

Ganāmpulku veido pārraudzība

Z/s «Pumpuri» ir vieni no Latvijas — Dānijas projekta «Piena pārraudzības biedrību attīstība Latvijā» dalībniekiem. Šis ir trīs gadus ilgs projekts, kura laikā ar Dānijas lauksaimniecības konsultāciju centra atbalstu Preiļu un Valmieras rajonā tiek realizēta zemnieku izglītošanas un atbalsta programma. Ar dānu atbalstu ir izveidota Preiļu piena pārraudzības biedrība, kuras uzdevums ir mudināt zemniekus iegūt arvien augstākus ražības rādītājus, jo ražības kāpums nozīmē arī saimniecības ienākumu palielināšanos. Kopš 1998. gada dānu speciālisti praktiķi regulāri apmeklē mūsu rajona lielāko ganāmpulkā īpašniekus, lai pārliecīnatos, vai projekts patiesi dod reālu labumu Latgales piensaimnieku dzīvē. Daļa zemnieku un lopkopības pārraugu varēja viesoties arī Dānijā. Šis ir pēdējais projekta gads, kurš tad izšķirs, vai pārraudzības biedrība būs dzīvotspējīga arī bez dānu speciālistu atbalsta, konsultācijām un ieteikumiem, kā arī, vai mūsu zemnieki būs novērtējuši tās priekšrocības, ko dod pārraudzība.

Izvēlas attīstīties pakāpeniski

Saimniekot var sākt dažādi — nemēt bankā kredītu, uzceļt ēkas, nospirk lopus un tad strādāt, lai atdotu parādus un procentus. To var salīdzināt ar mešanos aukstā ūdenī, nezinot kas notiks tālāk,

● Ringkobingas piena pārraudzības biedrības vadītājs, dānis Nils Kristians Fruergārds (no kreisās) aplūko jauno piena dzesētāju z/s «Pumpuri». Saimnieks Jānis Mičulis (otrais no labās) savu saimniecību attīsta pamazām, tagadējo 10 govju ganāmpulku plānots dubultot. Foto: G.Kraukle

tādēj Mičuli izvēlējušies attīstīties un augt pamazām. No ciemata dzīvokļa pārcēlušies uz vecvecaku zemi, sākuši ar cūkkopību, bet pirms diviem gadiem pievērsušies piena lopkopībai. Tagad Mičuliem ir gan desmit slaucamas govīs, gan arī desmit sīvēnmātes. Govīs slauc ar rokām divreiz dienā, ikreiz šim darbam jāziedo aptuveni divas stundas. Dienā izslauc 180 litrus piena, atskaitot pašpatēriņam domāto un lopbarībā izlietoto, a/s «Preiļu siers» dienā pārdod ne vairāk kā 140-150 litrus. Pašu spēkiem un līdzekļiem saimnieki uzcēluši kūti, līdzās tai top telpa mobilā slaukšanas aparāta novietošanai, piena māja un vasaras periodam domātā slaukšanas nojume, kas ļaus no ganībām pārnākušās piena devējas izslaukt nevis kūtī, bet svaigā gaisā. — Piena vads mūsu kūtī tā kā par smalku, — saka saimniece Ina, — izvē-

lējāmies mobilo slaukšanas aparātu divām govīm.

Mičulu sētā viesojamies īpašā brīdī, jo kuru katru dienu tiks uzstādīts slaukšanas agregāts, kā arī sadarbībā ar a/s «Preiļu siers» realizētā pilotprojekta rezultātā iegūtais piena dzesētājs, kura tilpums ir 550 l. Tas zemniekiem ir liels un būtisks solis uz priekšu, un, lai gan kopējie izdevumi ir vairākāk tūkstoši latu, pašiem jāsedz tikai daļa no summas, kas vēlāk atnāk atpakaļ subsīdiju veidā, stāsta saimnieki.

Ganāmpulku dubultos

Šobrīd ganāmpulkā ir 10 Latvijas brūnās un melnraibās šķirnes govīs, taču to ir plānots palielināt līdz 20 govīm. Zemes pietiek — saimniekiem pieder 80 hektāri zemes, kā arī vēl nomātās platības, vienīgi ganības ir patālu. Pārraudzības biedrības dati par dzīvnieku

novērtējumu palīdz, atlasot produktivitātēs govīs, kas ir svarīgi, palielinot ganāmpulku. Govīs tiek novērtētas un katrai attiecīgi piemēlēts vispiemērotākais vaislas bullis.

Dānijas piena pārraudzības biedrības vadītājs Rinkobingas amtē jeb rajonā — Nils Kristians Fruergārds saimniekiem jautāja viņu domas par neatkarīgās piena laboratorijas nepieciešamību, kas būs obligāta prasība Eiropas Savienībā. Šobrīd vienotas neatkarīgas piena laboratorijas Latvijā nav, tās izveidotās katrā piena pārstrādes uzņēmumā, bet perspektīvā arī mūsu valstī bez tādas neiztikt, uzskata lauksaimniecības konsultante Zita Brīška. Eiropas prakse liecina, ka par pamatu piena kvalitātēs noteikšanā tiek nemtas tieši šīs, visā valstī vienotās laboratorijas analīzes, kam paralēli pastāv arī lokālās, ražošanas uzņēmumos esošas.

Automašīnā ar spidometru vai bez tā

Par pārraudzības biedrību attīstības projekta gaitā gūtajām attīstībām un vērojumiem zemnieku saimniecībās mūsu rajonā «Novadniekiem» pastāstījā arī dānu konsultants, kas šis nedēļas laikā iepazīnās ar situāciju un vienlaikus arī vērtēja mūsu zemnieku pārveikto. Viņš sacīja, ka patīkami bijis vērot, kā lēnām, bet noteikti attīstītā tie zemnieki, kas pirms desmit gadiem sāka ar vienu vai divām govīm. Pēc viņa domām, tikai pakāpeniski, soli pa solin, paplašinot ganāmpulku līdz 10 un 20 govīm, zemnieks īsti izjūt prātu par attīstību. Tomēr ir jādomā arī par to, kā ražošanu padarīt efektīvāku un mazāk roku darba un laika prasōšu. — Dzīvē tācū jāatrod laiks ne tikai govīm, bet arī savai ģimenei un citām interešēm, — ir pārliecīnāts dānu specialists.

Vērtējot piena pārraudzības projekta attīstību Latvijā un arī Preiļu rajonā, dānu konsultants pauða pārliecību, ka pārraudzības nākotne būs atkarīga no pašiem zemniekiem un viņu vēlēšanās augt un attīstīties. Ja ganāmpulka attīstība tiek plānota, tad ir ļoti svarīgi zināt, cik pareizi govīs tiek barotās, cik daudz līdzekļu produktivitātēs celšanā zemnieks iegulda un cik saņem atpakaļ. Pārraudzības biedrības mērķis ir palīdzēt zemniekiem saprast šīs sakārības un virzīties uz racionālu saimniekošanu. N.K.Fruergārds pauða pārliecību, ka arī Dānijā bez pārraudzības biedrību aktivās darbības piena lopkopība nevarētu lepoties ar tādiem rādītājiem, kādi tai ir šodien.

— Piensaimniecību es gribētu salīdzināt ar braukšanu automašīnā. Katrā zemnieka ziņā ir izvēlēties, vai nu braukt automašīnā ar spidometru, kur katrai brīdi vari novērtēt situāciju, pienemt pareizo lēmumu un laimīgi sasniegt mērķi, vai arī braukt bez tā, nedomājot, kas sagaida aiz līkuma, cik ilggā laikā un kur galu galā nokļūsim, — sacīja N.K.Fruergārds.

G.Kraukle

Uzņēmēju dienās — plašs preču klāsts un noderīga informācija

Uzņēmēju dienas Līvānos 28. un 29. septembrī domātas ne tikai darījumu cilvēkiem, bet ikvienam rajona iedzīvotājam. Apmeklētājus gaida semināri, liels gadatīgus un plaša kultūras programma.

Līvānu kultūras centrā pilsētas iedzīvotājiem un viesiem 28. septembrī no 10.00 līdz 18.00 un 29.

septembrī no 10.00 līdz 17.00 būs iespēja aplūkot un iegādāties Latvijā ražotas pārtikas preces, gatavos apģērbus, mīkstās mēbeles, stikla traukus, celtniecības materiālus, sadzīves un datortehniku, rotālietas, kancelejas preces, bižuteriju, tekstilizstrādājumus, dekoratīvo kosmētiku, juvelierizstrādājumus, amatnieku darījumus un rokdarbus, kā arī iepazīties ar jaunāko informāciju tehnoloģiju

un banku jomā. Kā informēja viena no pasākuma rīkotājām, Līvānu biznesa informācijas centra vadītāja Astērija Vucēna, 29. septembrī pulksten 11.00 laukumā pie Līvānu kultūras centra būs arī lielais Miķeldienas jampadracis, kura laikā sadziedās novada folkloras kopas.

Savukārt Latvijas Tirdotāju asociācijas seminārs tirdotājiem norisināsies 28. septembrī no pulk-

stien 11.00 līdz 13.00 biznesa konferēcu zālē. Semināru tēmas — pārtikas uzņēmumu atzīšana; preču zīmes; tirdzniecības objektu atvēršana un rekonstrukcija; informācija par pirkumiem un norēķinu kartēm; jaunais Veterinārmēdicīnas likums un pienākumu sadalījums starp kontrolejošām iestādēm pārtikas tirdzniecībā; pārdevēja civiltiesiskā atbildība pret pircēju par kaitīgas pārtikas iz-

G.Kraukle

AMATNIEKS

Galdniekam rudenī darba netrūkst

● Vladislava Trubens galdnieka darbnīcā top gan durvis, gan logi, gan zārki. Vairāk darba parasti ir tieši rudenī. Foto: M.Rukosujevs

Vladislavs Trubens Rudzātu pagastā jau sešus gadus ir savas amatnieka darbnīcas iepāšnieks. Laukos arvien atrodas cilvēki, kas dārgo stikla pakešu loģu vietā izvēlas pašu amatnieku darinājumus. Tas iznāk krietiņi lētāk un ne par matu sliktāk, nesmot vērā, ka lielākā daļa pasūtītāju kokmateriālus gādā paši no saviem kvalitatīvas lietekoksnes krājumiem.

Sovhoza laikā Vladislavs strādāja par būvdarbu vadītāju, tomēr šim amatam ar galdniecību bija maz sakars. Deviņdesmito gadu sākumā vairāki uzņēmīgi cilvēki Rudzātos nodibināja kopdarbības pakalpojumu sabiedrību, taču ilgi tā nepastāvēja. Ipašnieki sadalījās, un 1996. gadā Vladislavs uzsāka patstāvīgu lietu. Nodibināja savu individuālu uzņēmumu, un bijušā skolas saimniecības ēkā esošajā darbnīcā sāka rikoties. Visas amatnieka ziniņas Vladislavs apguvis pats, bez kādām skolām un meistariem, šis arods viņam patik.

Lielu pasūtījumu laukos praktiski nav, jo pārvarā klienti ir vietējie saimnieki, kas kaut ko savā saimniecībā pielabo, reti ceļot kaut ko pilnīgi no jauna. Lielāki pasūtījumi ir bijuši no Rudzātu vidusskolas un speciālās internātskolas. Viens no apjomīgākajiem darbiem — tualešu kabīņu izgatavošana.

Amatnieks pats atzīst, ka patīkamāk ir strādāt pie lielākiem pasūtījumiem, lai gan tas prasa vairāk laika, tomēr process ir interesants un arī nopelnīt var vairāk. Tomēr visas vēlmes šodien tiek pakļautas cilvēku iespējām un viņu pirkstspējai, tādēļ pie Vladislava

Vladislavs smej, ka viņa galdnieka darbnīca esot visai primitīva, darbgaldi saglabājušies no sešdesmitajiem gadiem, samērā

va var atnest arī vecu loga rāmi, kurš savu nokalpojis un vēja brāzmas vaīrs netur. Meistrs pēc veicajiem izmēriem izgatavos jaunu. Tāpat ir arī ar durvīm. Darbnīcā var pasūtīt ne tikai smalkas koka pildiņu durvis goda iecejai, bet arī pavīsam parastas šķūņa vai kūts durvis, kuras Vladislavs nostrādā gāna rūpīgi — tās sastiprinātas ar izturīgiem kūliem, bez naglām, kuras bojā durvju izskatu. Amatnieks strādā, kā moderni mēdz teikt, bezatkritumu tehnoloģijā. Koksnēs atgriezumus ziemā sakurinot, lai apsildītu darbnīcu, bet zāgu skaidas gaida savu «sezonu», kad rudenī kaimiņu zemnieki lopus laidis kūtis, tad skaidas tiks izlietotas pakaišiem. Dažkārt tās izmanto siltumizolācijai. Jautāju, vai par maksu? Vladislavas smējas, sak, labi, ka vispār izvāc.

Savulaik pie galdnieka varēja pasūtīt itin visu, sākot no šūpuļa un pūra lādes, beidzot ar koka zārku tuvinieka zaudējuma reizē. Lai gan šaislaikos šūpuļus nomaiņušas mazuļu gultiņas, tomēr celā uz mūža mājām bez galdnieka palīdzības neiztikt. Arī Vladislavs savā darbnīcā laiku pa laikam kādu zārku uztaisa. Tos iegādāties var arī apbedišanas birojos, taču piedērigo vēlmes ir dažādas. Veikalos nopērkamie, ar audumiem apdarinātie, nereti ir vienkārši no nomaiņiem sasista kaste, taču darbnīcā top īsts koka zārks, parasti no priedes vai cita skuju koka, lai apdedzināšanas rezultātā izceltos koka faktūra un raksts. No lapu koka tādu iegūt nevar, uzskata Vladislavs.

Vladislavs smej, ka viņa galdnieka darbnīca esot visai primitīva, darbgaldi saglabājušies no sešdesmitajiem gadiem, samērā

liels ir arī roku darbs. Ko smalka galdniecības tehnika izdara pāris minūtēs, man var prasīt pāris stundas, stāsta meistrs. Tādēļ arī, pie mēram, mēbeles Rudzātos netaisa.

Parasti ziemā galdniekam darba ir mazāk, pasūtījumu skaits pieaug, vasarai ejot uz rudens pusi. Tad Vladislavu darbnīcā var atrastrībā. Ar galdniecību vien laukos ģimeni uzturēt nevar, spriež Vladislavs Trubens. — Iespējams, ja strādātu intensīvi katru dienu, būtu savādāk, taču pasūtījumu nav tik daudz. Arī cenai jābūt normālā līmenī, jo pasūtītājs ir laucinieks, un zemnieks šodien par savu darbu nesaņem tik, cik būtu pelnījis.

Galdniecība var būt papildus nozare, piemēram, lauksaimniecībai.

Arī man ir piemājas saimniecība,

sievā Elīta strādā veikalā, turam lopus, apstrādājam zemi. Skolā jālaiž bērni — Ingūna un Normunds, — stāsta Vladislavs.

Kad ciemojamies Vladislava darbnīcā, viņš strādā pie pasūtītajām ārdurvīm un iekšdurvīm. Vienu durvju izgatavošanai vajadzīgas 3-4 dienas. Vai vienam strādāt nav garlaicīgi? Vladislavs atbild ar pretjautājumu, — ko Rudzātos labāku var vēlēties? Vieņīgā darba vieta ir skola un veikali, kuru pagasta centrā ir kādi seši. Vājo uzņēmējdarbības attīstību laukos Vladislavs Trubens skaidro gan ar zemo pirkstspēju, gan arī ar daudzajām formalitātēm — jāapdrošina ēkas, jāmaksā zemes un nekustamā īpašuma nodoklis, ienākuma nodoklis un sociālās apdrošināšanas iemaksas. Neskatoties uz to, lauku amatnieks par dzīvi nesūrojas un negaužas. — Ja iesācis esi, jātūrpina strādāt, — teic galdnieks.

G.Kraukle

EIROZINAS

Sadarbībā ar Eiropas Komisijas Delegāciju Latvijā

Zāles pret novecošanos pēc franču receptes

Laikraksts «Independent» informē, ka Francijas aptiekās pārdošanā pēc receptes laistas zāļu kapsulas, kas satur pretnovecošanas hormonu *Dhea*. Mēneša ārstēšanās kurss maksājot apmēram 27 latus. Šis hormons — dehidroepiandrosterons — ir nopērkams atklātā tirdzniecībā Amerikā, bet līdz šim Eiropā nebija piejams (izņemot Luksemburgu).

Dehidroepiandrosteronu dabīgā veidā izstrādā cilvēka ķermenis, bet pēc 25 gadu vecuma — arvien mazāk un mazāk. Mākslīgi radītais hormons ir ļoti pieprasīts ASV sieviešu vidū, lai novērstu novēcošanās pazīmes. Franču zinātnieks, kurš pirmās atklāja šī hormona nozīmi — profesors Etjēns Emīls Buljē apsolījis publicēt pētījuma rezultātus drīz pēc tam, kad *Dhea* būs devis redzamu efektu vīriešu dzīves ilguma palielināšanā.

Kaut arī preparāta parādīšanās

aptiekās nav atļauta, tomēr sa biedrība to uztver iecietīgi. Francijas Nacionālā ārstu padome ie teikusi saviem kolēģiem neparakstīt šīs zāles, kamēr nav pabeigti pētījumi par hormonu preparāta blakus efektiem. Aptiekāri drīkst pārdot zāles, ja pacients var uzrādīt ārsta recepti, kurā norādīts, ka analīzes atklāts šī hormona trūkums pacienta organismā.

55 gadus vecā Klaudija Lepāža, kura *Dhea* preparātu lieto jau vairākus mēnešus, laikrakstam «Le parisien» izteikusies: «Man āda kļuvusi jaunāka un miklāka. Mans ķermenis ir atjaunojis lokanību, ko tas bija zaudējis.»

Bažas par mākslīgi radītā hormona preparāta *Dhea* iespējamo saistību ar vēzi joprojām pastāv. Profesors Buljē ieteicis sievietēm, kuru slimības vēsturē ir bijis krūts vai dzemdes vēzis, atturēties no pretnovecošanas zāļu lietošanas.

Latvijā zemākais darba ražīgums

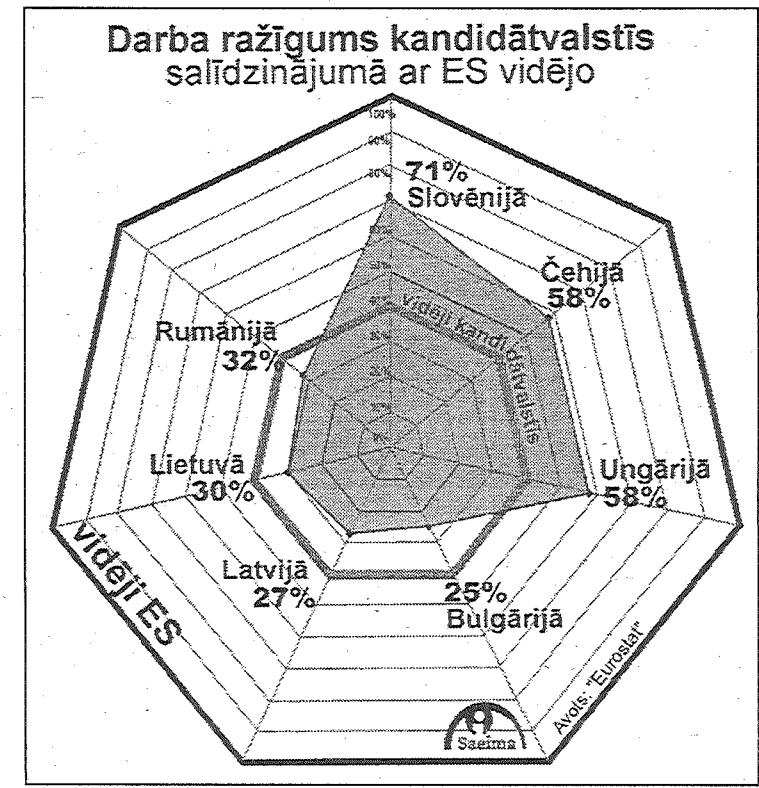
ES statistikas birojs aprēķinājis, ka darba ražīgums kandidātvalstīs ir tikai 41 procents no ES vidējā līmeņa. Tas nozīmē, ka

Eiropas Savienības ekonomika ir 2,5 reizes efektīvāka nekā 13 kandidātvalstīs. Vislielākā atšķiriba ir lauksaimniecībā, kura austrumos ir trīsreiz mazražīgāka nekā rietumos, tomēr dažu pēdējo gadu laikā šī atšķirība par dažiem procentiem samazinājusies.

Starp kandidātvalstīm vērojamas lielas atšķirības: vistuvāk ES darba ražīguma līmenim pietuvojusies Slovēnija (71%), kā arī Čehija un Ungārija (abās 58%), kuras apdzinušas visneproduktivāko

ES valsti Portugāli (55%). Saraksta lejasdaļā meklējamas Bulgārija (25%), Latvija (27%) un Lietuva (30%).

Lauksaimniecībā viszemākais darba ražīgums starp kandidātvalstīm ir Latvijā un Polijā (pa 13%). Turpretim Čehija (88%) un Slovēnija (94%) pietuvojusies ES līmenim. Latvijas attaisnošanai var bilst vieniņi to, ka aprēķinos netiek ietvertas saražotās gaļas vai dārzeņu tonnas, bet gan to cenas, kas ir zemākas nekā ES. Darba ražīgums aprēķināts, iegūto iekšzemes kopprodukta dalot ar nodarbināto skaitu.

6. PAŠVALDĪBĀS

Sīļukalna pagasta

■ KOMPENSĒ IZDEVUMUS SKOLĒNIEM. Tiem pamatskolēniem, kas dzīvo lielākā attālumā no skolas vai mācās ārpus pagasta pašvaldības teritorijas, tiks segti ceļa izdevumi. Skolēniem, kas piedalīsies sporta sacensībās, mācību olimpiādēs, nolemts apmaksāt dienas naudu 50 santimis, bet tie, kas gūs godalgotus rezultātus, gada beigās saņems naudas prēmijas. Pašvaldības teritorijā pierakstītajiem pamatskolas vecuma skolēniem atvēlēti 2 lati kancelejas preču iegādei. Tiks apmaksātas arī brīvpusdienas 3 lati mēnesi.

■ PAGASTAM BŪS SAVS AUTOBUS. Valsts kasē piešķirts kredits 5000 latu autobusa iegādei. Kā ziņo pagasta priekšsēdētājs Juris Leicis, autobusu pagasts iegādāsies jau septembrī. Tas paredzēts skolēnu pārvadāšanai uz dažādiem pasākumiem, ekskursijām. Reizi nedēļā tas kursēs pagasta teritorijā. Autobusu varēs izmantot arī pagasta iedzīvotājai savām vajadzībām.

Saunas pagasts

■ APSTIPRINA ZEMES ĪPAŠUMU NOSAUKUMUS. Pagasta padomes sēdē deputāti apstiprināja zemes īpašumu nosaukumus, kā tas prasīts attiecīgā likumā. Pagastā ir 763 zemes lietotāji. Apstiprināti nosaukumi tiem 432 zemes īpašumiem, kuri reģistrēti Zemes kadastrā. Pašlaik diviem īpašumiem ir vienāds nosaukums. Tie abi nodibināti pirmajos zemes reformas gados, kad šajā ziņā vēl nebija pietiekami stingras kārtības.

■ IZSKATA JAUTĀJUMU PAR ZEMES NODEKĻA NEMAKSĀTĀJIEM. Saunas pagasta padomes deputāti sēdē izskatīja jautājumu par zemes nodokļa parādu. Pašlaik šis parāds sastāda 5928 latus, bet parādnieku skaits ir 83. Daži zemes īpašnieki nodokli nav maksājuši kopš 1997. gada. Lielākā parāda summa ir 271 lats. Daudzi no zemes īpašniekiem nav pagasta iedzīvotāji, dzīvo tālumā un zemi neizmanto. Pirms padomes sēdes zemes nodokļa parādnieki bija uzaicināti uz apvienoto komiteju sēdi, kur ar viņiem notika pārrunas. Atsevišķos gadījumos zemes īpašniekiem nav līdzekļu nodokļa samaksāšanai. Viņiem ieteikts zemi iznomāt, vai arī no tās atteikties. Ja zeme nonāktu pagasta rezerves fondā, tad tā nebūtu apliekama ar nodokli. Sastādot budžetu, zemes nodoklis tiek paredzēts ienākumu daļā, kuru praktiski nekad neizdodas izpildīt. Tomēr lielākā daļa no parādniekiem ir strādājoši cilvēki, kuriem nodokļa no-maksāšana ir iespējama.

Padome pieņēma lēmumu, ka parādniekiem tiks izsūtīts aicinājums nodokli samaksāt līdz 15. oktobrim, kas ir pēdējais termiņš šī gada zemes nodokļa maksājumiem. Pretējā gadījumā pagasts parādniekus jēsūdzēs tiesā.

■ APMĀKSĀS SKOLĒNU PUSDIENAS. Padomes sēdē piešķirta nauda Salas un Priekuļu pamatskolas skolēnu pusdienu apmaksāšanai. Pagasta bērniem, kuri mācās šajās skolās, apmaksātas pusdiennes septembrī un oktobrī. Šim nolūkam no pagasta budžeta piešķirti 779 lati. Padome atsaka apmaksāt pusdiennes tiem pagasta bērniem, kuri mācās citu pašvaldību skolās. Savstarpējos norēķinos par katru bērnu, kurš mācās ārpus savas pašvaldības, ir jāmaksā ievērojamas summas, kas pagasta budžeta rada zaudējumus, bet citai pašvaldībai — ienākumus. Tāpēc katra pašvaldība ir ieinteresēta, lai tās skolas vecuma bērni izglītotos vietējās skolās.

■ BRĪVBILETES CELĀM UZ SKOLU. Saunas pagasta deputāti apstiprināja līgumu ar Jēkabpils autobusu parku par skolēnu bezmaksas pārvadājumiem. No pagasta budžeta šim nolūkam piešķirti 380 lati. Bērni bez maksas tiks pārvadāti septembrī un oktobrī. Par tālāko tiks lemts nākamajās sēdēs.

■ IZSKATĪJA IESNIEGUMUS. Padomes sēdē izskatīti iedzīvotāji iesniegumi. Viens no pagasta iedzīvotājiem lūdza kompensēt ārstēšanās izdevumus. Atbilstoši pagasta padomes iepriekš pieņemtajam lēmumam prasītājs saņēma kompensāciju 30 procentu apmērā no ārstēšanās izdevumiem.

Deputāti noraidīja līgumu par elektrības abonentmaksas piešķiršanu. Elektrības padeve bija pārtraukta līdz kādām mājām, kurās neviens nedzīvoja. Tagad šeit uz dzīvi atgriezies kāds no īpašniekiem. Viņš lūdza pagasta padomi piešķirt 200 latus elektrības abonentmaksas atjaunošanai.

IZGLĪTĪBA

Riebiņu pagasta padome lutina savu skolu

■ Sākumskolas skolotājs ar 17 gadu pieredzi Egils Ukstiņš šogad mācīs zinības piecpadsmit pirmklasniekiem — ļoti atraisītiem un atraktīviem bērniem, no kuriem četrpadsmit ir Riebiņu bērnudārza beidzēji.

Foto: M.Rukosujevs

Riebiņu pagasts ir viena no tām rajona lauku pašvaldībām, kur nesūkstās par sliktu demogrāfisko situāciju, par to, ka skolā no gada gadā kļūst mazāk bērnu, ka jāapvieno klases un nākotne draud ar vietējās mācību iestādes slēgšanu. Gluži otrādi — Riebiņu vidusskola audzēkņu skaits pamazām palielinās.

Ja pagājušajā mācību gadā skolā mācījās 254 skolēni, tad šogad jau 273. Pie tam skolas vadība ir pārliecināta, ka diez vai kur citur pašvaldība var atlauties sniegt tik lielu finansiālu un materiālu palīdzību skolai, pedagoģiem un skolēniem.

Jaunā mācību gada pirmajās nedēļās Riebiņu vidusskolā dzīve vēl nebija iegājusi tajās ikdienišķajās sledēs, kad dienas kārtību nosaka tikai zvans uz starpbriði vai stundu. To varēja just skolas bērnu čalās un smieklīs, kas atkal piepildījuši klases un gaitēnus. Kā pagājusi vasara, jautājām Riebiņu vidusskolas direktorei Andai Mihailovai.

— Vasara mums bija ļoti darbīga, visu brīvlaiku cītīgi strādājām, — stāsta Andā Mihailova. — Pateicoties Riebiņu pagasta padomes rūpēm, beidzot esam tikuši galā ar lielākajiem remontdarbiem skolā. Padomju laikos, kad ēka pāris mēnešos tika uzbrūvēta un nodota ekspluatācijā, neviens īsti nedomāja, cik pamatīgi un stabili tā būvēta, vai netecēs jumts.

Pirms pāris gadiem skolā situācija bija tāda, ka nopiet-

ni remonti bija jāzūsāk neka-vējoties. Izvērtējām situāciju, sastādījām nepieciešamo remontdarbu plānu. Protams, joprojām sēdētu zem piloša jumta, ja mūs pilnībā neatbalstītu pagasta padomes deputāti. Šovasar, jau trešo gadu pēc kārtas, pašvaldība skolas remontam no sava budžeta iedalījusi desmit tūkstošus latu. Aizpēri izremontējām jumtus un iekārtojām sanitāros mezglus. Pērn pienāca kārta gaitēniem un sporta zālei, bet šovasar tika iekārtota ērta un moderna skolotāju istaba, sarīkojumu zāle un izremontēti atlīkušie gaiteņi. Vēl esam nostiprinājuši ēkas sienas, kurās jau bija redzamas pamātīgas plāsas, kā arī sakārtojuši ēkas pamatus.

Nākamgad plānojam kērties pie kārtu un kabinetu remontiem, lai arī skolēnu mācību telpas atbilstu mūsdienu prasībām. Bet, salīdzinot ar līdzšinējiem finansiālajiem ieguldījumiem, tas, var teikt, būs nieks. Gan skolotāji, gan pašvaldības deputāti ir pārliecināti, ka tagad Riebiņu vidusskolas ēka ir daudz labākā stāvoklī nekā tad, kad celtnei to nodeva ekspluatācijā.

Direktore Andā Mihailova neslēpa prieku par to, ka skolās audzēkņu skaits aug. Riebiņu vidusskolu par savu izvēlas ne tikai vietējie bērni, bet arī skolēni no Upmalas, Rožupes, Stabulnieku un Silajānu pagasta. Izrādās, ka audzēkņi ir pat no Preiļiem. Iespējams, tas tādēļ, ka vieniem pagasts apmaksā brīvbiletes brauciēniem uz skolu un atpakaļ. Internāta audzēkņiem arī ārstēreizes ir par brīvu. Puse skolas audzēkņu

saņem brīvpusdienas.

Pašlaik skolā strādā 35 skolotāji, tikai diviem sākumskolas skolotājiem nav augstākās pedagoģiskās izglītības. Sākumskolā ir astoņi kārtu komplekti, pamatskola — 10, bet vidusskolā ir 10. un 11. klase. Šoruden pirmā klasē krievu plūsmā sāka mācīties astoņi bērni, bet latviešu — 15. Pagasta padomes priekšsēdētājs Voldemārs Adamovičs sprīž, ka, iespējams, nākamgad krievu klasēs nebūsot, jo pagasta bērnudārza darbojas latviešu grupiņas, tāpēc visi mazuļi, sākot skolas gaitas, labi zina valodu un droši tajā var uzsākt mācības pirmajā klāsē.

Pagasta vadītājs ir biežs viesis Riebiņu vidusskolā, to mērā labprāt līdz ar žurnālistiem dadas līdzi skolas direktorei, lai aplūkotu tās saimniecību. Šajā mācību gadā skolotājiem beidzot būs iespēja sanākt kopā visiem vienā telpā, jo, apvienojot divus kabinetus, iekārtota plaša skolotāju istaba, iegādātas skaitas mēbeles.

Garajā starpbriði skolas ēdinācī jau par gabalu bija dzirdama karošu šķindoņa, turpusiņoja jaunāko kārtu skolēni. Katrā tādā ārstēreize Riebiņos izmaksā tikai 15 santimis. Tas tāpēc, ka skolas rīcībā ir nodotī 5,4 hektāri zemes, kur lauciņos izaug praktiski viss ziemai nepieciešamo dārzeņu sortiments. Bērniem vasarā gan vairākārītāk jāravēt un kaplēt, bet to viņi darot pat ar prieku. Vasaras otrajā pusē ēdnīcas darbinieces konservē, skābē, marinē, līdz noliktavas piepildās ar burkām, kuras, sko-

las gādam sākoties, pa vienai vien aizceļo uz bērnu pusdienu galdu.

Tālāk gājienā pa skolu iegriežamies sarīkojumu zālē, kur pārsteidz sienu sulīgi rožainais krāsojums, liekas, pat piekaramie griesti nav balti, bet maigi rozā. Tāda krāsa esot izvēlēta ar nolūku, lai vienīsiem prāts jautrāks un noskaņojums možāks, stāsta direktore. Oša koka parketa grīnolakota vēl pavism spīdiga. Drīzumā pie sienas būsot lieli spoguļi, jo telpā paredzētas ritmikas nodarbības, kas sākumskolas bēriem apmeklējamas obligāti, bet pamatskoliņiem — pēc izvēles.

Anda Mihailova stāsta, kā veidojas sadarbība ar skolēnu vecākiem, par piemēru uzteicot 4.b klasēs bērnu tētus un mammas. Viņi esot tikpat saliedēti un aktīvi kā bērni — remontējot kārtu, krāsojot, organizējot, kopā piedaloties projektu nedēļās.

Riebiņu vidusskolā var mainīt daudzas tādas lietas, kas šo skolu vairāk tuvina pilsētai nekā laukiem. Piemēram, tārnuņa aparāts gaitēni, lai ikviens var piezvanīt, ja rodas tāda vajadzība. Skolā uzsākusi darbu psiholoģe Ilze Čamane. Sākot ar septīto kārtu, bērni apgūst informātiku un ne jau pēc nostāsiem, bet reāli zina, kas ir internets.

Iespējams, ka daudz kur ir labākas, lielākas un bagātākas skolas. Bet riebiņieši ir bagāti ar to, ka starp pašvaldību un skolu izveidojusies stabila saikne. Tas ir ceļš, kas pašvaldībai un skolai sola drošu nākotni.

L.Kirillova

KULTŪRAS MANTOJUMS

Gadsimtiem pa pēdām Vārkavas pagastā

Ari «Novadnieka» žurnālisti, kuri pie minētajiem objektiem, pateicoties parādonēm no Vārkavas pagasta padomes — kultūras darba organizatorei Elvīrai Aboliņai un plānotājai Intai Klindžānei, nokļuva bez liekas malšanās pa laukumiem, pat pie labākās gribas nekādu sajūsmu nevarēja izrādīt. Visai piespiezoties, ar pūlēm varējām iedomāties, ka te, zem alkšņiem, priedēm, eglēm, kaut kur dzīli zem sūnas, kas nosēta ar mušmirēm, bērzlapēm un pūpēziem, trūd sazin kādos tālos gadītos dzīvojušu senču kauliņi.

pēc atgriešanās no šīs «Novadnieka» ekspedīcijas uz Vārkavas senkapiem notika saruna ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rajona galveno valsts inspektori Inesi Stūri. Viņa ir optimiste un uzskata, ka mūsu iespējas šādos kapulaukos iepazīties ar tālino senču pīšiem būs visai reālas kaut kad tālākā nākotnē. Kad arheologiem zemes dzīvājā miesā nenāksies taisīt barbariskas operācijas, to graizot un izraknājot, sajaucot sentēvu kauliņiem Dieva doto kārtību un vienīm līdzi likto rotu un ieroču paliekas pārceļot uz muzejiem. Būs iespējams, uzskata inspektore, šādas kapuvietas veikt kaut ko līdzīgu skenēšanai. Ar modernas aparātūras palīdzību ne tikai pētniekam, bet arī tūristam aplūkot, kas īsti un kā šajos apbedījumos atrodas. Lai tie pašlaik paliek mierā. Pieliekami svarīgi ir saglabāt zīnas par to, kur kapi atrodas.

Bet ar to atrašanās vietu noteikšanu vienāds stāvoklis ir visā Latgalē. Ja arī kartēs un ceļvežos tiek norādīti svarīgākie dabas, mākslas, arheoloģijas vai arhitektūras pieminekļi, tad dabā tos meklēt veltīgi. Varbūt, ka vietējām varām tām vien zināmu apsvērumu dēļ ir svarīgi noslēpt savus aplūkojamos objektus no tūristu un ekskursantu acīm. Iespējams, tā ir gaužām ķecerīga un nelāga doma, bet uzskatu, ka skolas savās projektu nedēļās vai arī darbmācību stundās, vai arī vietējo gateru īpašnieki gan varētu noēvelēt un nolakot nelielu koka dēļi, uz kura būtu iededzināts objekta nosaukums vai arī ceļa norāde uz to. Tas neatniecas tikai uz Vārkavas pagastu. Pēc dažiem šīs vasaras ceļojumiem pa Latgali varu apgalvot, ka informācijas un norāžu trūkums par apskatāmām vietām vērojams visur.

Gandrīz katras pilskalna «personeigajā lietā» ir teika par jaunavu ar melnu suni, kas sargā tajā apraktās bagātības. Tā kā latvieši ir praktiski cilvēki, viņi

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā no Vārkavas pagasta ieklauti arheoloģijas pieminekli: Pilišķu pilskalns, Ančkinu senkapi I un II, Dovules, Gavarišķu un Zāķišu senkapi. Kā vietējas nozīmes aizsargājams objekts ir Bučku senkapi. No jauna valsts aizsardzībā nemamo pieminekļu sarakstā ieklauts arhitektūras piemineklis — Borovkas muižas klēts. Jāapbēdina senatnes pētītāji, kas to dara «uz savu roku», brīvdienu ekskursanti un savā rajona apceļotāji. Ja arī bez jelkādām priekšināšanām, pilnīgi bez kādām norādēm un zīmēm izdots kaut vienus no šeit minētajiem senkapiem atrast, tad neko citu kā parastu meža nostūri ar celmiem, kokiem, sūnu un krūmiem neieraudzītu.

● Darijumu īaudīm kreditu nemēšana un došana būtu jāveic Pilišķu pilskalnā. Kā vēsta teika, šeit bijusi pils, kurā griezušies tie cilvēki, kas gribējuši aizņemties naudu. Ja aizdevumu neatdevuši, viņus visu mūžu mocījis lietuvēns.

drīz vien saprata, ka stāsti par noslēpto naudu ir blefs, un ka pie bagātības ātrāk var tikt, zemī arot un kopjot. Arkli šķērējuši arī visu pilskalnu muguras par dzīlām sirdssāpēm vēstures pētniekiem. Šāds liktenis savā laikā piemelējis arī Pilišķu pilskalnu Vārkavas pagastā.

Latvijas pilskalnu pētnieks Ernests Brastiņš, kurš ar to nodarbojās pagājušā gadsimta divdesmitajos gados, Pilišķu pilskalnu tēlaini salīdzinā ar kukuli apkārtējo lauku vidū. Tas ir desmit metrus augsts, 50 metrus garš, 35 metrus plats, līdzens. Kalna malas ir pietiekami stāvas, pietiekami drošas aizsardzībai, tāpēc ap kalnu nav ne valnu, ne grāvju. Kalna virspuse tiek arta, secina pētnieks, bet vismaz viena metra dzīļumā augste ir mēlnā krāsā, kas liecina, ka tie bijusi mītņu vieta, kur zeme gadsimtu laikā iekrāsojusies nogungskuru dedzināšanas. Arī pašlaik, redzot darbīgo kalna saimnieku — kurmu — rosības augļus — viņu rakumus, redzama no kalna dzīļumiem virszemē uzstumditā melna zeme.

Ernests Brastiņš arumu virspusē lielā daudzumā uzgājis rupji dariņātu trauku lauskas. Vietējie iedzīvotāji nebijuši pierunājami atdot viņu atrastos akmens cirvus, vai «pērkonu lodes», kā dēvējuši apkārtējus cilvēkus. Viņi tām piedēvējuši dziednieciskas spējas.

Pilskalns Pirmā pasaules kara laikā iepaticies krievu karaspēkam. Domājams, ka 1915. gadā kalna austrumu sānā izraktas divas lielas bedres, kas, acīmredzot, kalpojušas kā patversmes.

Pilskalnam tuvākais bijis Buku ciems, kura iedzīvotāji zemes apstrādes laikā ne reizi vien uzgājuši cilvēku kaulus ar «vara vaiņagiem», tas ir vainagiem, aprocēm, jostām un citām kaltām rotām.

Tiek uzskatīts, ka nosaukums Pilišķi radies no vārda «pils», un tā šeit arī atradusies.

Pašlaik pilskalns atrodas uz vietējam iedzīvotājam Pēterim Vaivo-

● Sie koki ir viss, kas palicis pāri no vecajiem Pilišķu kāpiem, kuri tagad valsts aizsargājamo pieminekļu sarakstā saucas kā Zāķišu senkapi. Aiz tiem — bijušās Zāķišu skolas ēka.

Tā jau Zāķišu pamatskola, skaidro pavadones. Piemineklis septiņdesmito gadu skolu reformai. Tā slēgta dažus gadus pēc uzcelšanas. Vēlāk pirmā stāva sporta zāle izmantota kolhoza vadībām, tajā turēti graudi. Tagad ēkas plašajās telpās esot divi dzīvokļi, bet apakšā — tukša zāle. Nams nonācis privātpāsumā.

No kalna virspuses labi saskatāms tuvumā esošais Bleidas ezers. Vārkavas pagasts liek minēt mīklas. Celjs līkumo, bet koku valsts pavalstnieki klūst dižciltīgāki. Vietējie šo apvidu pazīst kā Šusta muižu. No tās gan vairs nav ne miņas.

Pirmajā brīdi par muižu var norūtēt kādu augstu celtni, kas iznirst aiz kokiem. Taču jau tās apakšējais stāvs ar dažiem nelieliem logiem un betona sienām nekļūdīgi norāda uz sovjetisma laiku arhitektūru. Otrs stāvs apmūrēts balstiem kieģeļiem, bet trešajā stāvā apmūrētas tikai dažas sienas. Vieņa, kas palikusi bez kieģeļu ietēri, rāda, ka tā būvēta no stateniski un cieši blakus liktiem balķiem.

ja vien tas neaug parkā vai privātpāsuma teritorijā, var sasniegt tikai vietā, kur cilvēki piesargā bez vajadzības spērt kāju, cirst vai griezt. Tas attiecas uz senām un aizmirstām kapsētām. Apkārtnes iedzīvotāji skopās informācijas druskas nodod no paaudzes paaudzē.

Bet te pa kreisi, mūsu pavadones pamet ar roku pāri ceļam, ir franču senkapi. Kas to zin, vai saulainās Francijas dēli te mūža miegā apgūluši, kad Napoleona vadībā ar uzvarām devās uz priekšu, vai sakauti atkāpās. Nu jau drīz būs divi gadsimti, kopš francūziem sabruka skaistais sapnis par Krievzemes iekarošanu. Ne pīnijas un cipreses, bet lazdas, alkšņi un egles kopā ar pamestību un aizmirstību klāj svešzemnieku pīšlus. Te viņi ir, sie kapi, un dabā pat nav nosakāms, no kuras vietas līdz kurai kapsēta īsti atradusies.

Nobeigumis sekos.

L.Rancāne

● Šusta ezers ir ideāla vieta pīļu medniekiem. Stāsta, ka arī zivju esot daudz. Bet dabas pētniekam to būtu unikāla laboratorija, lai noskaidrotu, kāpēc šis ezers neglābjami aizaugs un lielā, skaidrā ūdens spoguļa vietā, ko atceras vietējie, kļuvis par daudzām lielām peļķēm. Foto: M. Rukosujevs

APSVEIKUMI

Novadnieks

Sestdiena, 2001. gada 15.septembris

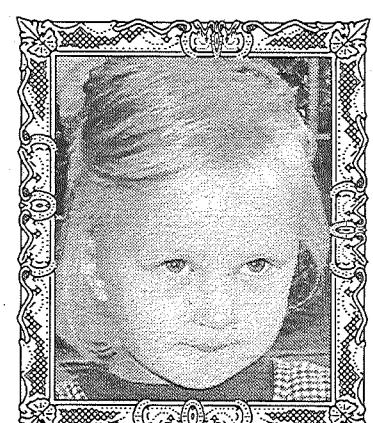
- 17. septembrī — Vera, Vaira, Vairis.
- 18. septembrī — Liesma, Elita, Alita.
- 19. septembrī — Verners, Muntis.
- 20. septembrī — Guntra, Marianna, Ginters.
- 21. septembrī — Modris, Matiss, Mariss.
- 22. septembrī — Māris, Maigurs, Mārica.
- 23. septembrī — Vanda, Veneranda, Venija.

ILZE ANDEVA («Pasaciņa») ir dzimus 8. septembrī, šogad viņai palika pieci gadi. Ilzīte ir ļoti ļoti sirsniņš, milš un maigs bērns. No mammītēs katru rītu atvadās ar daudzām, daudzām bučīgām. Viņus savus darbiņus viņa paveic līdz galam. Vislabākās rotāju mantas ir teletūbiji, ar kuriem var spēlēt skolotājus. Kad izaugs, Ilze būs īsta skolotāja īstā skolā. No mājas darbiem viņai vislabāk sokas malkas nešana.

ALEKSANDRAM SEVASTJANOVAM («Pasaciņa») šodien paliek seši gadi. Viņš stāsta, ka dārziņā dzīve esot laba, jo te var sastapt savu labāko draugu Ilmāru. Var spēlēties ar mašīnām, arī kluči Sašam patīk. No tiem viņš parasti ceļ māju un garāžu savai mašīnai. Zēna lielākais sapnis ir pašanbraukt ar īstām mašīnām un traktoriem.

KRISTIANS CIŠS («Pasaciņa») šūplā svētkus svinēs rīt, 16. septembrī, šogad zēnam apāļa jubileja — 5 gadi. Kristians stāsta, ka grupiņā ik rītu viņu sagaida draugi Sandris, Vladiks un Juris. Kristians no rītiem miegs nenākot, taču mazajai māsiņai Amandai, kura arī iet dārziņā, gan griboties pačučēt ilgāk. Kopā ar mazo māsu Kristiāns katru vakaru dodas arī mājās. Vakaros vislabāk patīkot skaņīties filmas, kur kaujas. Viņš pats grib klūt par policistu. Kristians teic, ka viņam pietiks drossmes kert un apcietināt pat visbīstamākos noziedzniekus.

ARTŪRS ŠTEKELIS («Pasaciņa») šodien svin savu septīto dzimšanas dienu. Viņš pēc rakstura ir mierīgs, cenšas runāt latviešu valodā, kas arī liegliki izdodas. Draugs ir Lauris, bet miljāka rotālieta grupiņā esošais rotāju tīgerēns. Dzimšanas dienā kā jau puika Artūrs gribētu saņemt lielu policijas mašīnu. Lai ar tādu brauktu, jāpaēd dūšīgi. Zēnam garšo desa, kartupeļi un kotlettes.

KATRĪNA ŠVALBA («Pasaciņa») 2. septembrī palika 3 gadus veca. Katrīnē tikko pārcēlusies uz jaunu grupiņu, kur ir citas audzinātājas un daudz bērnu, tādēļ pagaidām viņa mēģina iejusties jaunajā sabiedrībā. Dienu meitenīte pavada rotālnodarbībās, katru reizi tās ir citādākas. Vienreiz nedēļā ir zīmēšana, citreiz visi pošas uz dziedāšanu vai fizikultūru. Mazuliem ir arī valodas nodarbības, dailliteratūra, matemātika un veidošana. Kamēr viena daļa grupiņas bērnu aizrautīgi zīmē vai krāso, liekot lietā visus desmit pirkstiņus, tikām pārējie rotāļu stūri spēlējas.

Audz laimīgs, mazais!

Marinas Bogdanovas dēls piedzima 6. septembrī. Puisītis nosaukts par Vadimu. Viņa māšelei Snežanai drīzumā būs divi gadi. Par mazo dēlēnu ļoti priečajās tētis Sergejs, kurš mājās auklēja meitiņu, kamēr Marina atradās slimnīcā. Gimene dzīvo Sutru pagastā kopā ar Sergeja vecākiem Anastasiu un Fjodoru. Vecmammai un vectēvam Vadims un Snežana ir vieniegie mazbērni, auklējami un loļojami. Vārkavas pusē dzīvo otra vecmamma Anna un vectēvs Vassilijs. Viņi trīs mazmeitu pulciņa sagaidījuši pirmo mazdēlu.

Marina pateicās ārstiem Svetlanai Morozovai, Jurim Kļaviņam un visam dzemdiņu nodaļas kollektivam.

Sutru pagasta iedzīvotāju Lubovas un Aleksandra Fjodorovu otrā meitiņa piedzima 7. septembrī. Lielākajai māsai Jūlijai ir četri gadiņi. Gimene kopj piemājas saimniecību. Bērnu pieskatīšanā palīdz vecmāmiņas un vectētiņi. Lubovas vecākiem Anisijai un Kuprijanam ir divas mazmeitas un divi mazdēli, bet vecmāmiņai Marijai un vectētiņam Aleksandram auklējamie mazbērni ir Jūlija un viņas jaundzimus māsiņa. Mazulīte tiks kristīta pēc Moskvīnas venticībnieku draudzes tradīcijām.

Lubovas teica paldies ārstei Larisi Bogdanovai, vecmātei Dagniņai un citiem dzemdiņu nodaļas darbiniekiem par palīdzību.

9. septembrī pasaulē nāca mazais Deniss. Šajā svarīgajā brīdī klāt bija arī viņa tētis Ivars, atbalstot un uzmundrinot Denisa māmiņu Ludmilu. Ivars un Ludmila Reči dzīvo Preiļos. Viņiem ir pie redzē puiku audzināšanā, jo vecākais dēlēns Vladislavs jau pārkāpis trīs gadu slieksni. Ivars piedalījās arī sievas pirmajās dzemdiņās, tāpēc tagad jutās drošs un pieredzējis, varēja audzēt palīdzēt.

Mazbērnu audzināšanā galvenie palīgi ir Ludmilas vecāki Feodosija un Georgijs, kuri arī dzīvo Preiļos. Gimene bieži ciemojas Rušonā pie vecmāmiņas Regīnas.

Denisam kūmās būs Ludmilas māsīca Larisa un brālēns Juris. Bērniņu kristīs Preiļu venticībnieku baznīcā.

Ludmila teica paldies ārstam Jurim Kļaviņam, vecmātei Jekaterinai un pārējiem medicīnas darbiniekiem.

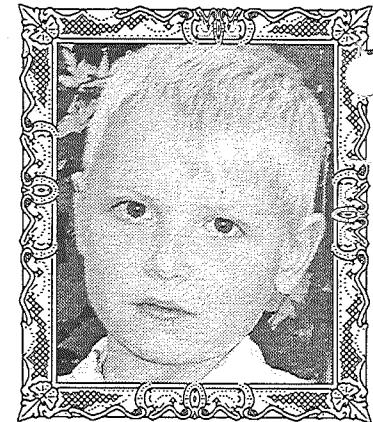
Daudz laimes, mazo gavilniek!

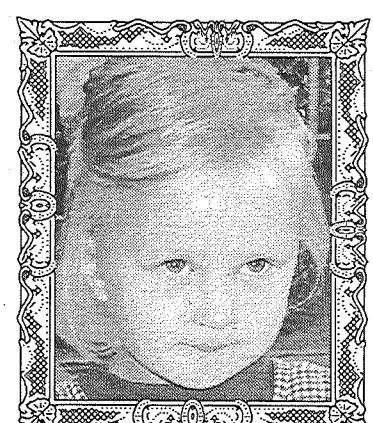
JŪLIJA AUHARJONOKA («Rūķiši») ir dzimus 13. septembrī, un šonedēļ, viņai palika divi gadiņi. Jūlija dārziņā sāka iet par visam nesen, taču grupiņā viņai uzreiz iepatikās. Tagad meitenē katrai rītu parāda māmiņai «atā» un žigli skrien spēlēties. Audzinātāja ar apbrīnu stāsta, cik mazā ir plastiska, kustīga un izdarīga. Jūlija ir arī ļoti patstāvīga, viņa pati prot gan paest, gan drēbites sakartot.

13. septembrī dzimšanas dienu svinēja arī **GUNTA TREIBERE** no bērnudārza «Rūķiši». Viņai palika septiņi gadi. Guntiņa ir saņērā klusa meitene, ļoti nosvērtā un mierīga. Viņas labākā draudzene ir Sabīne. Dārziņā meitene ne tikai spēlējās ar rotālietām, no kurām vismīlākās ir lelles, bet arī ir liels palīgs auklītei grupas darbos. Gunta ir kārtīga, rotāļajoties neizmētā mantas, un pastāsta, ka mājās viņu gaida sunītis Lācis, kurš tiešām izskatās kā lācis. Mīlākais ēdiens — baltmaize.

ALEKSANDRAM SEVASTJANOVAM («Pasaciņa») šodien paliek seši gadi. Viņš stāsta, ka dārziņā dzīve esot laba, jo te var sastapt savu labāko draugu Ilmāru. Var spēlēties ar mašīnām, arī kluči Sašam patīk. No tiem viņš parasti ceļ māju un garāžu savai mašīnai. Zēna lielākais sapnis ir pašanbraukt ar īstām mašīnām un traktoriem.

KATRĪNA ŠVALBA («Pasaciņa») 2. septembrī palika 3 gadus veca. Katrīnē tikko pārcēlusies uz jaunu grupiņu, kur ir citas audzinātājas un daudz bērnu, tādēļ pagaidām viņa mēģina iejusties jaunajā sabiedrībā. Dienu meitenīte pavada rotālnodarbībās, katru reizi tās ir citādākas. Vienreiz nedēļā ir zīmēšana, citreiz visi pošas uz dziedāšanu vai fizikultūru. Mazuliem ir arī valodas nodarbības, dailliteratūra, matemātika un veidošana. Kamēr viena daļa grupiņas bērnu aizrautīgi zīmē vai krāso, liekot lietā visus desmit pirkstiņus, tikām pārējie rotāļu stūri spēlējas.

Jeļenas Ivanovas dēliņš piedzima 9. septembrī. Māmiņa kopā ar bērnu tēti **Vasiliju** puisītīm vārdiņu vēl nebija izdomājuši. Pirmādzimtā meita, kurai apritejīs pirmais gadiņš, nosaukta par Tatjanu — vecmāmiņas vārdā.

Bērniem ir divas vecmāmiņas. Tatjana dzīvo Preiļos, viņai ir daudz apmīlojumu un auklējumu mazbērnu. Jeļenas māti Nīna, kas dzīvo Moskvīnā, par vecmāmiņu pagaidām sauks tikai abi meitas bērni. Jeļena stāstīja, ka kristību ceremonija notiks mājās, kā tas pieņemts Moskvīnas venticībnieku draudzē.

Jeļena vēlējās pateikties ārstam Jurim Kļaviņam, vecmātei Jekaterinai un pārējiem medicīnas darbiniekiem.

INFORMĀCIJA

Naturalizācijas pārvalde informē

Sākas nepilsonu ģimenētu televīzijas konkursss

Lai nepilsonu ģimenes plašā iesaistītu pilsoniskās līdzdalības procesos, no 1. septembra naturalizācijas pārvalde izsludinājusi televīzijas konkursu «Latvija manā ģimenē». Tājā tiek aicinātas piedalīties Austrumlatvijas reģionā dzīvojošās ģimenes, urās vismaz viens ģimenes ocekis ir nepilsonis.

Konkurss tiek rikots sadarbībā ar Rēzeknes televīziju, bet finansiālo atbalstu nodrošina ASV vēstniecība Latvijā.

Lai piedalitos konkursā, vienas ģimenes vai dzimtas cekļi, kuri ir radinieki, veido vienu komandu. Komanda konkursam jāpiesaka līdz 1. oktobrim, iesūtot konkursa koordinatoriem — Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes nodaļai — pieteikumu par tēmu «Mana ģimene Latvijā». Televīzijas ieraksti notiks Rēzeknē, Daugavpili un Gulbenē, kur konkursa dalībniekiem atraktīvā veidā vajadzēs apliecināt savas zināšanas un izpratni gan par Latvijas Pilsonības likumu, gan par Latvijas vēsturi, kultūru un tautas tradīcijām.

Konkursa dalībniekiem tiks piešķirtas arī vērtīgas balvas, bet fināla uzvarētājiem tiks piedāvāta iespēja saceriesties par konkursa galveno balvu — ārzemju tūrisma ceļojumu visai ģimenei.

Izmaiņas naturalizācijas pārbaužu kārtībā

Augustā Ministru kabinets akceptēja grozījumus kārtībā, kādā pilsonības pretendenti kārto Latvijas vēstures un Satversmes zināšanu pārbauži. Saskaņā ar grozījumiem pretendenti, kuri kārtos šos pārbaudījumus rakstveidā, izpildīs testu. Tieka mainīta līdzšinējā kārtība, kas paredzēja tikai tāda testa pildīšanu, kurā jau ir atbilžu variante. Jaunā kārtība paredz iekļaut testa arī tādus jautājumus, uz kuriem nebūs doti atbilžu varianti.

Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes nodaļas eksaminācijas sektora vadītāja Solveiga Jablonska informēja, ka jaunā kārtība nekādā gadījumā nav jāuzskata par sarežģītāku, kārtojot naturalizācijas pārbaudījumus. «Atsevišķiem testa jautājumiem joprojām

ir saglabāti atbilžu varianti, kurus pilsonības pretendenti var izvēlēties pats, bet daļai jautājumu atbilžu variantu nebūs. Piemēram, uz jautājumu «Kas ir pašreizējais Latvijas prezidents?» nav korekti dot vairākus atbilžu variantus,» paskaidroja S.Jablonska.

Jaunie pārbaudes noteikumi stāsies spēkā tuvākajā laikā, lai gan vasarās parasti samazinās iesniegumu skaits, augstā Rēzeknes nodaļā un filiālēs notikuši septiņi naturalizācijas pārbaudījumi, kuros latviešu valodas, vēstures un Satversmes zināšanas sekmīgi nokārtoja 26 pilsonības pretendenti.

Vai pašvaldības atbalstīs latviešu valodas kursus nepilsoniem?

Joprojām lielai daļai nepilsonu lielākās grūtības iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā sagādā nepietiekamā latviešu valodas prasme. Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes nodaļa ir saņēmusi informāciju, ka ASV un Zviedrijas valdības ir akceptējušas finansējuma apjomu Naturalizācijas pārvaldes, ANO Attīstības programmas izveidotajam projektam par latviešu valodas kursiem personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību un ir iesniegušas naturalizācijas iesniegumu, bet patstāvīgi nespēj iemācīties latviešu valodu nepieciešamajā līmenī, lai noķārtotu valsts valodas pārbaudi.

Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes reģionālās nodaļas vadītāja Rita Zommere informēja, ka pašlaik šo projektu finansē vienīgi ārzemju institūcijas. Lai palielinātu grupu skaitu, kā potenciālie kursu līdzfinansētāji varētu būt gan pašvaldības, gan uzņēmēji. Finansējot papildus latviešu valodas prasmes grupas, viņi veicinātu arī reģiona nepilsonu naturalizāciju un integrāciju.

Kā liecina iepriekšējā piezīme, šādu kursu efektivitāte ir pietiekami augsta — 90 līdz 95 procenti klausītāju pēc kursu beigšanas sekmīgi kārto valodas prasmes pārbaudi un kļūst par latviešu valodas lietotājiem. Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes nodaļa cer uz pašvaldību atbalstu kursu līdzfinansējuma piešķiršanā.

Izstrādās Latgales sabiedrības integrācijas programmu

Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes reģionālā nodaļā notika pārrunas par Latgales reģiona sabiedrības integrācijas programmas veidošanu. Sarunā ar nodaļas vadītāju Ritu Zommeri piedalījās pārvaldes Daugavpils nodaļas vadītāja vietnieks Nikolajs Čalenko, kurš izstrādājis programmas tēzes.

Latgales programma tiks veidota sadarbībā ar Latgales reģionālās attīstības aģentūru, pamatojoties uz Valsts sabiedrības integrācijas programmu. Latgales programmas pamatsadaļā būs «Sabiedrības politiskā integrācija». Kā atzīna Nikolajs Čalenko, programmā tiks iekļautas galvenās novada prioritātes — pilsonību loka paplašināšana, kā arī pilsoniskās un politiskās izglītības sekmēšana. Programmas realizēšanā paredzēts iesaistīt arī pašvaldības un nevalstiskās organizācijas. Savukārt, sadarbojoties ar Latgales reģionālās attīstības aģentūru, programmas praktisko iedzīvināšanu sekmētu līdzdalība dažādu projektu izstrādē un finansējuma piesaistīšanā. Pašlaik notiek programmas izstrādāšanas darba grupas veidošana, kurā tiks iekļauti gan LRAA, gan NVO pārstāvji, gan eksperti. Pēc programmas pilnīgas izstrādāšanas tā tiks nodota sabiedriskai apsprešanai.

Informatīvi materiāli par sabiedrības integrāciju

Lai veicinātu iedzīvotāju izpratni par sabiedrības integrācijas procesu būtību un norisi, Naturalizācijas pārvalde sadarbībā ar akciju sabiedrību «Izglītība» ir izdevusi bukletu «10 jautājumi par sabiedrības integrāciju Latvijā». Buklets ir izdots latviešu, krievu, angļu valodā. Visās pārvaldes filiālēs pašlaik šo bukletu bez maksas izplata pašvaldībām, bibliotēkām, izglītības iestādēm un visiem interesentiem. Ar bukletu var iepazīties, atverot Naturalizācijas pārvaldes mājas lapu interneta tīklā — www.np.gov.lv.

Informāciju sagatavoja NP Rēzeknes reģionālās nodaļas vecākais referents Voldemārs Ivdris

KULTŪRAS ZINAS

Kultūras darbinieki sāk ar semināru

20. septembrī, sākoties jaunajai pārdarbības sezonai, uz pirmo semināru pulcēsies rajona deju kolektīvu vadītāji. Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes kultūras darba organizētāja Elvīra Brovacka, saruna rāsīsies par sezonas darbiem un uzdevumiem. Sakarā ar to, ka lielie dziesmu un deju svētki plānoti tikai 2003. gadā, nākamais pašdarbniekiem būs «tukšais» gads. Lai nezaudētu profesionalitāti, jāplāno pašiem savi svētki un festivāli.

Septembra beigās par jauniem darbiem spriedis arī citi kultūras darbinieki. Sezonas plānos jāiekļauj Valsts Tautas mākslas centra rikotie lielie pasākumi.

Par valsts mērķdotāciju 2002. gadā

Valsts Tautas mākslas centrs sagatavojis mērķdotācijas projektu 2002. gada tautas mākslas kolektīvu vadītāju darba samaksai. Projektā paredzēts, ka valsts rajonā apmaksās astoņu vadītāju darbu. E.Brovacka atzīna, ka tas ir labs rezultāts, jo daudzos rajonos mērķdotācijas apjoms ir mazāks. Piemēram, Jelgavas rajonā — 6, Gulbenes rajonā — 5, Daugavpils rajonā — 7 apmaksātas kolektīvu vadītāju likmes.

Vērtējot Preiļu rajona mākslas kolektīvu kvalitatīvos rādītājus, vērā tika nemēti sekjoši kritēriji: kolektīvu līdzdalība skatēs, līdzdalība reģionālajos, valsts mērogā un starptautiskos svētkos, festivālos, izstādēs, kolektīvu vadītāju izglītība un darba pieredze, repertuāra daudzveidība un apjoms, tradīciju pārmantojamība, mākslinieciskās izaugsmes un jaunrades iežīmes. Šogad Preiļu rajonā darbojas 34 mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi, tajos piedalās 2,46 procenti rajona iedzīvotāju. Kopējā dotācijas summa projektā ir 8544 lati.

Kultūrapitāla fondam iesniegti divi rajona padomes projekti

Šonedēļ beidzās terminš, kad Kultūrapitāla fondā varēja iesniegt projektus. Preiļu rajona padome sagatavojusi un iesniegusi divus projektus, informēja E.Brovacka. Vienā no tiem izklāstīta ideja nodibināt gada balvu Preiļu rajona labākajam kultūras darbiniekiem, otra projekta autori iecerējuši organizēt konferenci par tautas kultūras nozīmi Latgales reģiona attīstībā. Šajā projektā izklāstīta arī nepieciešamība veidot Preiļos kultūras centru.

L.Kirillova

MUMS JAUTĀ

Jautājums. Šogad labi padevušies kabači, tāpēc derētu tos sagatavot ziemai. Nopublicējet kādu recepti.

Kabaču skābēšana

2 kg kabaču, 1 l ūdens, 50 g sāls, 30 g cukura, 80 g diļļu, dārza kalnmētras un estragona, 10 melnie pipari.

Skābē tāpat kā gurķus. Liekot tos maizo traucījos, var sagriezt 3 līdz 4 centimetrus biezās šķēlēs, lai labāk aizpildītu trauku. Pārlej ar atdzesētu sālsūdeni. Pēc skābēšanas uzglabā apmēram 4 grādu temperatūrā.

Pasterizēti kabači

600 g kabaču, 20 g estragona, 2 g dārza kalnmētras, 2 g bazīliķa, 5 slodziņes mārrutku sakņu, 3 krustnagliņas, 10 smaržīgie pipari, 3 ēdamkarotes 9% etīka. Pārlešanai 0,5 litri ūdens, 1 ēdamkarote sāls, 0,5 ēdamkarotes cukura.

Mazus kabačus nomazgā, nosusina, saliek burkā. Pieliek nomazgātus, sagrieztus garšaugus, garšvielas, ieļej vajadzīgo etīku daudzumu. Burku pārlej ar karstu, dzidru sālsūdeni un cukurūdeni un liek pasterizēt 50 grādus siltā ūdenī. Pasterizē 80 grādu temperatūrā 10, 15 vai 20 minūtes atkarībā no burkas tilpuma.

Kabači tomātu mērcē

800 g kabaču, eļļa pēc vajadzības. Pārlešanai 350 g tomātu biezenā, 20 līdz

30 g cukura, 20 g sāls, 1/2 tējkarošes sarkano piparu, 20 g zaļumu.

Kabačus nomazgā, nomizo, sagriež 1 cm biezās šķēlēs, izgriež mīkstumu ar sēklotni un no abām pusēm apcep mazā eļļas daudzumā, lai tie būtu dzelteni. Pēc tam pagatavo tomātu mērci. Uzvāra tomātu biezēni, pievieno cukuru, sāli, maltošos piparus pēc garšas, uzvāra un pievieno sīki sagrieztus zaļumus. Izkarsētā burkā ieļej 2 ēdamkarotes sagatavotās mērces, sapilda saceptos kabačus un virsū uzlej tomātu mērci. Burkai liek metāla vāciņu un sterilizēt.

Kabaču kaviārs

600 g kabaču, 100-150 g eļļas, 100 g burkānu, 10 g pētersīlu sakņu, 10 g seleriju sakņu, 40 g sīpolu, 200 g tomātu biezenā, 15-20 g sāls, 10 g cukura, 1 g samaltu smaržīgo piparu, 15 g zaļumu.

Kabačus nomazgā un notīra, sagriež 1,5 cm biezās šķēlēs un eļļā apcep gaiši dzeltenus. Burkānu, pētersīlus, selerijas un sīpolus notīra, nomazgā, sagriež šķēlēs un arī apcep eļļā. Visus apceptos dārzenu atdzesē, samaisa un izmāl galas māsiņā.

Katlinā ieļej atdzisuso eļļu, biezu tomātu biezēni, izmaltošos dārzenus, sāli, cukuru, smalkos piparus, nogaršo, vai garšvielas ir pietiekamā daudzumā, tad uzvāra un pievieno sīki sagrieztus zaļumus. Karstu masu pilda burkās, uzliek metāla vāciņu un sterilizē 100 grādu temperatūrā.

Pēc Latvijas preses materiāliem

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

«Brocēnu» šiferis

Tikai Ls 0.99

par loksni

«Būvteks» Preiļi, Brīvības iela 76, t./fakss 53 21295

SIA «Remontnieks»

Aglonas stacija, Preiļu raj., Avotu iela 9, t./fakss 53 65147

Ko izjūtat, vērojot tragiskos notikumus Amerikā?

Anita Mičule,
strādā
bērnudārza
«Pasacīnā»:

— Pirmajā brīdi bija doma par tuviniekiem un atvieglojums, ka māsiņa, kura Amerikā mācījās, jau ir atgriezusies. No Amerikas vienmēr esam gaidījuši palīdzību, atbalstu, kā no drošas un stabilas valsts, taču terors šo lielvalsti ir satricinājis. Ja jau visvarenajā Amerikā iespējamas tādas lietas, kas tad var notikt ar mazām valstīm? Liekas dīvaini, ka pamatā tādai nežēlibai un cietsirdibai ir kaut kāda fanātiska reliģiska pārliecība un naids, kas nesaskan ar priekšstatiem par ticību.

Viktors
Jemeļjanovs,
dzīvo Aglonas
pagastā:

— Tas ir briesmīgi, nav vārdu, lai aprakstītu tādu rīcību. Skatījos šīs tragedijas atspoguļojumu televīzijā, bet līdz apziņai tas neaizgāja, likās — kaut kas neticams, prātam neaptverams, ka apzināti un tik šausminošā veidā var iznīcināt nevainīgu cilvēku tūkstošus. Jāvelta visas pūles, lai atrastu teroristus, par tālāko jālejā ASV. Manuprāt, šos terora aktus novērst nevarēja, jo neviens nebija gatavs kaut kam tādam.

Lidija Novika,
dzīvo Preiļos:

— Skatījos un raudāju. Dēls ir jūrnieks, kujo kaut kur netālu no ASV, baidos par viņu. Nējutušos droša par saviem tuviniekiem, mēs neviens neesam pasargāti. Kaut kādai atbildes reakcijai ir jābūt, tikai nevainīgiem cilvēkiem gan nebūtu jācieš. Vainīgajiem savā dala ir jāsaņem.

Viktors Sondors,
dzīvo Galēnos:

— Nežēlis terorisms, tas ir nepareizi un necilvēcīgi. Skatīties televīzijas pārraides, jutos sastriekts. Ir bail, ka šis konflikts tik vienkārši nebeigsies, ka var izceļties karš, un tas šausmīgi. Cilvēki, kas to izplānoja, ir jāsoda, tikai vispirms viņi ir jāatrod.

Nina

Lomakina:

— Vienā vārdā sakot, tas ir šausmīgi. Man šķiet, ka savādāk šos notikumus nemaz nevar vērtēt.

G.Kraukle
Foto M.Rukosujevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Veikalā "SPEKTRS"

no 17. līdz 22. septembrim PHILIPS dienā!
Speciālas cenas PHILIPS precēm!

22. septembrī no plkst 10 jaunāko PHILIPS preču paraugdemonstrējumi

Pērkot PHILIPS audio, video vai mājturības preces, katrs pirkums piedalās loterijā!

Izloze notiks 22. septembrī plkst 14

PREIĻOS, RAIŅA bulv 17, tel/fax 5307044

e-mail:spektrs@apollo.lv

Līvānu ģimnāzija aicina absolventus, skolotājus un darbiniekus uz skolas 80 gadu jubilejas svinībām 2001. gada 6. oktobri plkst. 17.00.

Reģistrācija no plkst. 15.00 līdz 17.00.

Dalības maksa Ls 2, līdzīgi nemot groziņus.

Preiļu 1. vidusskola aicina uz tikšanos 6. oktobrī!

13.00 Bijušo skolotāju un darbinieku pieņemšana Preiļu 1. pamatskolā

16.00 Retrospekcijas stunda kinoteātrī «Ezerzeme»

19.00 Balle Preiļu 1. pamatskolā

Uzzinās pa tālrungi 22084, 21663.

SO «Preiļu Sieviešu klubs» projekts «Pieaugušo izglītības centrs» turpinā pavasara kursu nodarbības:

- ◆ Saskaņmes un ģimenes psiholoģija
- ◆ Angļu valoda (ar un bez priekšzināšanām)
- ◆ Latviešu valoda

uzsāk nodarbības:

- ◆ Saskaņmes un ģimenes psiholoģija
  - ◆ Angļu valoda (bez priekšzināšanām)
  - ◆ Projektu un biznesa plānu izstrādāšana
  - ◆ Datorkursi
  - ◆ Vācu valoda
- Pieteikties katru darbdienu no 9.00 līdz 12.00 Preiļu NVO Atbalsta centrā, Preiļos, Brīvības ielā 7. Tālr. uzzinām 21603.

Apdrošināšanas brokers EZERZEME Visu veidu apdrošināšana, obligātā autotransporta apdrošināšana.

ATLAIDE — 35%

Mūsu adrese: Preiļos, Tirdzniecības iela 1.

SIA «PRIEDĀINE» iepērk x egles zāģbalķus, cena Ls 21, x priedes zāģbalķus, cena Ls 16. Piegādātājiem virs 100 m³ — piemaksas. Samaksas tūlītēja. Tālr. 9483096, 46-49216, 9452574.

...vairs nevar dzirdēt Rīgas programmas...

Pensionāriem, invalīdiem un pārējiem iedzīvotājiem lieliska iespēja iegādāties Kandavā ražotus radio ar FM diapazonu par speciālām cenām (Ls 6, 11, 14).

Laipni gaidīti: 20. septembrī no plkst. 14.00 līdz 16.00 Preiļu rajona padomē, Raiņa bulvāri 19, 2. stāvā, zālē.

lepērkam lopus.

Cena pēc vienošanās. Samaksas tūlītēja.

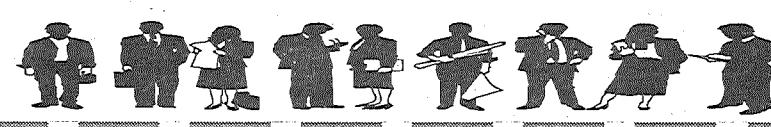
Tālr. 23620.

lepērkam mājlopus.

Pienas teļus — 0,55 Ls/kg.

Tālr. 53-24216.

Sludinājumus rubrikā «Meklē darbu» un par atrastām mantām publicējam bez maksas.

Pārdod

Audi-100, 1988. g., Ls 1250; VW Passat, 1988. g., Ls 1250; Audi-100 AVANT, 1987. g., Ls 880. Tālr. 6592786;
BMW-520 i, 1983. g., 400 \$. Tālr. 75555; mežu Preiļu rajonā. Mob. tel. 9168195; lauku māju Rēzeknes raj. Tālr. 9675251; grūsnu teli. Tālr. 34448; doovi. Tālr. 58610.

Dažādi

Mūreju krāsnis. Tālr. 6523713.

G.Zarāna vadītā autoskola z/s «Skujīnas» organizē «B» kat. autovadītāju kursus

Preiļos, Rīgas ielā 6. Organizatoriskā sapulce 18.09.2001. g. plkst. 17.00. Tālr. 9439977, 24118 vakaros, 21401, 21441.

«Autoskola Livāni» uzņem «B» kat. autovadītāju kursos Preiļos, Liepu ielā 2 («Siltums» telpās). Nodarbības 19. septembrī plkst. 18.00.

Līvānos, Zaļā 6-46. Tālr. 21072, 43505, 9511995, 9609226.

«B» kategorijas autovadītāju kursi.

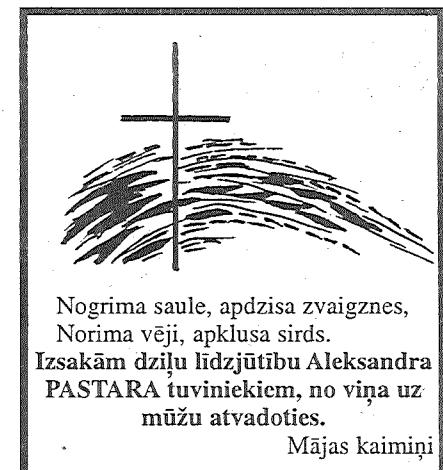
Dienas un vakara grupas. Latviešu un krievu valodā. Mācību a/m: Audi-80, 100, Ford, VW Golf. Skolēniem atlaidē 10%. Nodarbības Preiļu pilsētas centrā, Turgus lauk. 5, tālr. 53-21450, 9444553.

Dziedniece Valentīna Kulēsova palīdzēs jums atrīvoties no dažādām slimībām, kā arī palīdzēs atrisināt ģimenes, liekā svara un alkohola problēmas; veiks darbu ar fotogrāfiju; darbu ar mājlopiem; kodēs uz veiksmi; biznesa problēmas. Pieņems 25. septembrī Preiļos, Raiņa bulvāri 24 (3. stāvā) no plkst. 10.00 līdz 12.00. Izzinās pa tālr. 1-4121744, 9463493, Cēsis.

Z/s «Vidsētas» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas. Samaksas uz vietas. Tālr. 55645, 55649, 55796, 6563019.

Pastāvīgi pērk cūkgāļu. Augstas cenas. Samaksas tūlītēja. Tālr. 9171235.

Z/s «Zemniekdēls» pērk liellopus, jaunlopus, piena telus, aitas, cūkas, zīrgus. Transports mūsu. Samaksas tūlītēja. Tālr. 22380 vakaros, 9435459 dienā.

Nogrima saule, apdzisa zvaigznes, Norima vēji, apkusa sirds.

Izsakām dziļu līdzjūtību Aleksandra PASTARA tuviniekiem, no viņa uz mūžu atvadoties.

Mājas kaimiņi